Slovenski tednik
za koristi delavnega ljudstva v Ameriki

GLAS SVOBODE

V slogi je moč! GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI Od boja do zmage!

Slovenic Weekly
devoted to the interests of the laboring classes

Štev. 14 Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879 Chicago, Ill., 8. Aprila 1910 Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo! Leto IX

29. APRILA 1910

bo eno leto, od kar smo list "Glas Svobode" za 12 kolon povečali in na ta način deloma zadovoljili naše čitatelje, ki žele več čtiva, več dušne hrane in to obletnico hočemo letos proslaviti s tem, da izdamo 1. majevsko številko na dvanajstih straneh in če mogoče tudi na 16. Seveda to je odvisno od naših čitateljev in naročnikov.

Tako daleč smo gotovi da ta številka izide na 12 straneh, ker imamo toliko oglasov, da bodo pokrili stroške priloge na 4 straneh, želimo pa da list izide na 16 straneh. Ali nam morete kaj k temu pomoči?

Skusite dobiti oglas od trgovcev, pri katerih kupujete ter ga pošljite ob pravem času na naše upravništvo, še ljubše pa nam je, da nam vsak naročnik pošlje novega naročnika, ter na ta način pomaga uresničiti naš namen. S tem nam pomorete!

Nadalje opozarjamo naše somišljenike na fakt, da majevsko številko bodemo tiskali v 10,000 izvodih več kot navadno, ter da bomo poslali to številko mnogim rojakom na ogled. Zato bi bilo dobro, da nam pošljete naslove onih rojakov — vaših prijateljev in znancev — ki še niso naročniki na "Glas Svobode", da jim jo pošljemo na ogled. Sigurni smo, da se jih bo veliko naročilo, ker če bodejo pazno čitali list, se jim bo gotovo dopadal.

Ker bo ta izdaja posvečena delavstvu je naša iskrena želja, da isto čita vsak Slovenski delavec v Ameriki in bo marsikaterega predramila iz za delavstvo škodljivega sna.

Rojak-delavec, ali nam hočeš pomagati, da list pride v roke slehernega rojaka? Poslušaj! Mi žrtvujemo veliko, ali si pripravljen tudi ti nekaj žrtvovati v ta namen? Najbrž. —

Vsak naročnik naj bi naročil po 25 ali 50 iztisov I. majevske številke, katere potem razdeli med prijatelje. Za pokritev stroškov mi računimo za 25 iztisov 75c. in za 50 pa $1.00 in v to svoto je všteta tudi poštnina. Naročila za to je treba s denarjem vred poslati na upravništvo najzadnje do 20. t. m. Če pa kateri rojak želi, da njegovim prijateljem kar mi list pošljemo, pa naj pošlje naslove dotičnikov, katerim želi list poslati in mi bodemo list sami na dotične naslove poslali.

Rojaki ne pozabite tega, da majevska izdaja je posvečena delavstvu, ter da bo v isti na obširno razpravljano o uniji in delavski politiki.

Storite svojo dolžnost še danes! Ne odlašajte!

GLAS SVOBODE CO.

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Iz Dunaja se nam poroča, da je poslanec Ivan Hribar s tovariši interpeliral o zadevi varovanja pravic avstrijskih podanikov v Zjedinjenih državah Severne Amerike.

Naši čitatelji se še mogoče prav živo spominjajo onega dogodka v Pennsylvaniji, ki je višje državno sodišče izreklo, da tujezemski delavec ni vreden rdečega centa in da se je uredništvo za to stvar zavzelo ter se takoj obrnilo na državne poslance v stari domovini, proseč jih, da nekaj v tej zadevi vkrenejo in če le mogoče varujejo avstrijske podanike v tujini. Kaj bo avstrijski zbor sklenil, se še ne ve, pač pa se sme pričakovati, da se bo tozadevna pogodba med Avstrijo in Združenimi državami amendirala tako, da bo imel avstrijski podanik v teh ozirih pravico iskati zadoščenja pri ameriških sodiščih. To sme kopirati Proletarec, ki se je norca bril iz nas takrat, ko smo se za stvar potegnili.

— Chicago Arbeiter Zeitung, poroča da je hrvaško nadsodišče v Zagrebu razsodbe proti mnogim Srbom med temi tudi bratoma Pribičevič, proti katerim se je kazensko postopalo zaradi veleizdajstva, razveljavilo. V sklepu višjega sodišča niso navedeni podatki, na podlagi katerih se razsodba nižjega sodišča razveljavi. —

NEMČIJA.

Monakovo, 6. aprila. Po vseh krogih se govori samo o škandalu, katerega se odkrili v samostanu Oberzell pri Würzburgu. Govori se, da je predstojnica Winiger pustila nune stradati med tem ko je sama požrešno živela, samostanski denar zapravljala in popivala. Tudi razne druge stvari se predstojnici predbacivajo, katere pa rajše zamolčimo.

SERBIJA.

Srbski kralj Peter je prišel v spremstvu ministrskega predsednika Pašiča in ministra zunanjih zadev Milovanovičem v Carigrad. Kralja in ministra je sultan osebno pozdravil in jih spremil v palačo, kjer ostajo do koncem tega tedna.

ITALIJA.

Iz Rima se poroča, da polkovnik Roosevelt ni hotel sprejeti pogojev, stavljenih mu od papeža za avdijenco, ki se bi imela prigoditi zadnji torek.

Nismo mislili, da ima Roosevelt v svojem srcu toliko amerikanske odločnosti.

— Roosevelt je bil sprejet na rimskem kraljevem dvoru — toda ni se šel poklonit papežu.

ŠPANSKO.

Znano je, da je Ferrerjeva hči, Trinidad Ferrer tožila obrekovalce svojega očeta in da so bili obsojeni na večje svote za odškodnino, katero je vrla svobodomiselka obrnila za povspešitev svobodnih Ferrerjevih šol. In to je reakcijonarne španske klerikalce tako razdražilo, da so žrtvovali dokaj denarja za publikacijo raznih obrekovanj in blatenja dobrega imena mučenika Ferrerja v tujezemstvu. Ti izvržki dostojne človeške družbe so dali natisniti gorostasne laži tudi v ameriške magazine za kar so morali izdatno plačati, samo da bi pridobili ameriško ljudstvo na svojo stran. Dotične magazine so celo pošiljali na unije, češ, neumni delavec bo vrjel — toda tako ni šlo, unije so se začele zgražati nad podlim obrekovanjem od strani španskih klerikalcev in skoro vso delavsko časopisje je dalo duška svojemu ogorčenju in postavilo one članke z vso nagoto pred delavca, svareč ga, da se varuje pred zatiralci napredka in luči.

VESTINA.

Bruselj, 8. apr. Najmanjše državice v Evropi niso nikakor Monako ali Lichtenstein ali republika Andora ali St. Marin ali teritorij Moresnet, temveč je Vestine, ki se nahaja v Trentinskih Alpah. To državico obdajajo od treh strani visoka pogorja in skoz njo teče neki potok, ki se zliva v Garde jezero. Avstrija kakor tudi Italija sta jo popolnoma pozabili.

Država Vestine nima nobenega vladarja in nobene uprave ter dobro uspeva. Državljani ne plačujejo nobenih davkov, nimajo nobenega tribunala, ali policaja pa tudi ne dolga. To so srečni!

VOLITVE.

Izid volitev po raznih krajih v Zdr. državah.

Chicago, Ill. V chicaški mestni zastop je bilo letos voljenih 35 aldermanov in 35 pa ima še eno leto rok za sedeti v občinskem zastopu. Izid volitev je bil sledeči: Republikanci so zvolili 14 in demokrati pa 21 aldermanov. — Mestni zastop sedaj obstoji iz 38 demokratov in 32 republikancev. Republikanski kandidati so dobili nad 125,000 glasov, demokratski nad 132,000 glasov, socijalisti 15,212 in prohibisti pa okoli 10.-000. Iz tega je razvidno, da bo še dosti vode preteklo po Illinois Riverju in da bo še dosti grafta zletelo v žepe raznih starih politikarjev predno pridejo socijalisti v chicaško mestno hišo.

Pri chicaških volitvah smo opazili, kako nesmiselno nastopajo socijalisti skoro pri vsaki volitvi, Par krličačev vpije — faktično pa nič ne store, temveč le denar stran mečejo. Za chicaške socijaliste bi pa veljale besede pisatelja F. A. Sorge, prijatelja Marksa in Engelsa, ki pravi: "Zakaj bi se vdeleževali predsedniških volitev, vsaj do takrat, dokler prej ne dobimo večino v legislaturi, trud in denar je stran vržen." Robert Hunter pa potrjuje te besede in dostavlja: "Skoro po vseh drugih deželah so socijalisti najprej skušali zvoliti enega ali dva socijalista, nikoli pa niso postavili kandidate za vsak urad ali pa v vsakem distriktu." To so pametne besede, ki pač veljajo za chicaške socijaliste.

Temperenclerji so v Chicagi še pred volitvijo propali. V Chicagi je volilo letos 285,884 državljanov.

Milwaukee, Wisc. V tem mestu "smetane" so izpale volitve vse drugače kot pa v Chicagi in drugih večjih mestih. Socijal-demokrati triumfirajo nad starimi strankami Delavec in socijalist **Emil Seidel je izvoljen županom** s 8000 glasov večine. Omenimo naj, da take večine ni dobil še noben župan od kar mesto Milwaukee obstoji. Poleg župana, mestnega blagajničarja, komptrolerja in mestnega odvetnika so socijalisti zvolili še 7, to je vse aldermane "at large". Iz med 23 wardov so zmagali v 14 vardah. Skupno število socijal-demokratov v mestnem zastopu je sedaj 21 in to število jim da popolno kontrolo pri mestni upravi. Kar se pa tiče večine okrajnega zastopa pa sedaj še ni znano, vse pa zgleda, da so tudi tu zmagovalci.

Sedaj se sme z gotovostjo reči, da je socijalizem zmagal nad katolicizmom, ker ves boj, vršil se je praktično le med socijalisti in klerikalci. Zmaga socijal-demokratov v Milwaukee, ki imajo nazore onega socijalizma, katerega so se še doma v Evropi, na Nemškem naučili in po tem nauku tudi tu delovali, jasno kaže, kaj se lahko doseže s zmerno propagando, kaže pa tudi, da najprej je treba delavca učiti o temelju in principih socijalizma v relativnem razmerju s unijonizmom.

Local option. — V mestu Chicago so temperenclerji popolnoma propali in ravno tako skoraj po vsem zapadnem Illinoisu. 41 suhih mest je postalo mokrih, med tem ko je 14 manjših mestec postalo suhih. Sedaj je v Illinoisu 121 mokrih mest, za katere se je glasovalo ali naj postanejo mokra ali suha in 93 suhih.

— V državi Michigan je bilo 15,572 glasov oddanih za saloone in 9353 proti. Od sedaj naprej se ne bo več glasovalo za to, ali naj cela država postane mokra ali suha. Prohibisti se bodejo lahko le še v posameznih okrajih ali občinah potegovali za svojo nesmiselnost. Izmed 1161 saloonov je bilo 282 opuščenih, toda več kot 200, izmed teh jih bo zopet znova odprtih. V 2500 cerkvah se je predigovalo za temperenclarje, toda vse ni nič pomagalo. Duhovni seveda lahko predigujejo za temperenco, ko imajo v kleteh dovolj piva, vina in žganja in jim ni treba stikati po saloonih, toda z delavcem je drugače. Še kozarca pive ne privoščijo delavcu, boječ se, da ne bi delavci vse v saloonu zapravili, kar bi seveda škodilo njihovi malhi.

— **Kenosha, Wisc.**, ostane mokro mesto in sicer je bilo oddanih 2768 glasov za in 1152 proti. Matija J. Scholey, demokrat je izvoljen županom s 864 glasov večine. Samo en republikanski kandidat je dobil večino nad demokratskimi kandidati za mestni zastop.

Racine, Marinette, Greenbay in vsa večja mesta so ostala mokra, le nekaj par prej mokrih mestec je postalo suhih.

Pameten predlog senatorja Owens.

Senator Owens, ki je vložil predlog za ustanovitev posebnega oddelka za oskrbo javnega zdravja, katerega podpirajo vsi zdravniški zavodi, American Federation of Labor in 46 držav, je v svojem tozadevnem govoru rekel:

Konservacija naših velikanskih naravnih skladov je velevažna, toda chranitev življenja in moči našega ljudstva, je še bolj važna in nikakor ne smemo dopustiti, da bi se isto uničilo ali prikrajšalo vsled nemislečega komercijalizma.

Zakaj naj varujemo premog in zakaj ne premogarja?

Zakaj naj varujemo rastlinsko življenje in zakaj ne človeško?

Mi varujemo našo vodno moč in gozdove, zakaj naj bi potem pozabili na človeka?"

V tem govoru se je pokazal senator Owen, da je kos svoji nalogi v tem oziru ter da ima prav demokratične nazore.

Grof Auersperg v Ameriki.

Državni grof Auersperg, baron Schoenberški in Seissenberski, deželni maršal vojvodinje Kranjske in bog ve še kaj je dospel v New York od koder se poda v Chicago, kjer si izbere grofico za svoje srce. Grof Auersperg je takoj zatrdil poročevalcem, da ni prišel v Ameriko iskati bogate neveste in zato ne bo gledal na velikost mošnje, temveč samo na ljubezen in čar ameriških krasotic. —

Sodnik P. S. Grosscup.

Congressman Sabath, ki je bil te dnove v Chicagi in se je zopet povrnil v Washington, D. C., je izjavil, da zvezni sodnik P. S. Grosscup, kojega delovanje je razkrinkal tednik "Appeal to Reason", se bo moral posloviti od sodne prestolice. Vlada v Washington sedaj preiskuje zadevo Grosscupa in če bo resolucija, katero predloži kongresman Sabath sprejeta, bo zveznemu sodniku slaba pela.

Za farmerje.

James A. Rose, državni tajnik v Springfieldu nas obvešča, da ima na rokah nekaj tisoč knjig: The Farmers Institute Repor for 1909, ki so v platno vezane in vsaka obsega 350 strani, polnih praktične informacije o poljedelstvu in živinoreje. Vsak farmar v Illinoisu, lahko dobi eno knjigo, ako pošlje 10c v znamkah za pokritev poštnine. Pišite za isto drž. tajniku.

Pariz. — Senat je dovolil $32,-000,000 za gradnjo dveh bojnih ladij vsako po 23,500 tonov. Čemu? —

DEKLETA POZOR!

Slovenec, star 26 let, želi pismenim potom seznaniti se s pošteno Slovenko v starosti od 18 do 25 let v svrho ženitve. Če katero zanima dobiti vse informacije naj pošlje svojo sliko in piše na spodaj dani naslov. Slike kakor tudi pisma se na zahteva vrnejo. **Ljubezen c. of Glas Svobode Co.** 1518 W. 20. st. Chicago, Ill.

Razne novice.

Kedo je kriv za nezgodo v Primero?

Denver, Colo. E. V. Brake, state labor commissioner, karakterizirajoč sistem, katerega je rabila Colorado Fuel & Iron družba pri operiranju svojih rudnikov in premogokopov v južnem Coloradu za "javno klubovanje zakona" v svojem poročilu o Primero katastrofi, ki se je pripetila dne 31. januarja in je zahtevala 76 življenj, zahteva, da governer Shaford imenuje odbor za natančno preiskanje te afere. Brake trdi, da je bila koronerjeva porota, ki je oprostila družbo vsake krivde za nezgodo, sestavljena iz uradnikov in vslužbencev družbe, ter da je bila pod vplivom od družbe in zato ni tudi pravično in neprestransko v tem oziru sklepala. Če bo prišlo do nove preiskave se ne ve.

Premogarski štrajk,

še ni končan in pogajanja so na dnevnem redu. Izvrševalni odbor Illinoiških premogarjev v Springfieldu je sklenil, da v teku štrajka dovoli, da delavci, ki so vposleni pri rovih za vzdržavanje varnostnih priprav in na popravkih okoli in v rovih smejo delati pod pogojem, da jim operatorji plačajo po 5.55% poviška na uro za dnevno delo. Izvrševalni odbor illinoiških operatorjev ima te dneve svojo sejo v Chicagi, da uredi glede razmer v južnem delu države. Predsednik T. L. Lewis je bil zadnji torek v Pittsburgu, toda vsa pogajanja so se zjalovila. Situacija po celem osrednjem zapadu je nespremenjena ter se pričakuje poravnave vsaki čas.

Pred zaključkom lista se nam poroča, da je štrajk v državi Ohio poravnan in pogodba podpisana za dve leti.

V državi Illinois ne bo štrajk končan še najbrž za par tednov. 70,000 je prizadetih v državi Illinois.

Položaj v Philadelphia

je še vedno nespremenjen. Nastavljenci na poulični železnici so še vedno na štrajku in stoje trdni kot skala. Na skupnem shodu so sklenili, da prej ne odnehajo, dokler P. R. družba popolnoma ne ugodi njihovim zahtevam in so do sedaj še vsako ponudbo od strani družbe odklonili.

Ves prevoz je seveda otežkočen, ker vse delavstvo takorekoč bojkotira skabe in družbo. Da pa se more položaj zboljšati je očividno iz tega, da se ljudstvo zgraža nad stavkokazci in skabi, ki niso kompetentni za opravljanje te službe in se vsaki dan veliko število nezgod pripeti.

Organizirano delavstvo podpira štrajkujoče nastavljence financijelno in zato jim je lahko vzdrževati štrajk še celo leto če treba. Nastavljenci so se odločili, da bijejo boj dokler ali popolnoma ne zmagajo ali pa padejo.

Premogarska unija v Claridgu.

Poročilo iz Claridga, Pa., katero priobčimo v prihodnji številki, glede ustanovitve premogarske unije je ugodno. Tudi ondotni organizator se je povoljno izrekel o napredku ter nas opozoril na fakt, da opominjamo naše rojake, da ne skabavajo več, temveč da naj kar naj bolj mogoče vplivamo na rojake, da se pridružijo organiziranim delavcem.

Mi smo prepričani, da slovenski premogar je zaveden delavec ter dober unijski član, ako le ima priložnost.

Rojaki v Claridge, sedaj imate priliko, da se organizirate, pokažite, da ste zavedni, hočete sebi in svoji družini dobro in da sovražite vse kar je skabsko. Pristopajte k uniji in se držite unijskega gesla: Vsi za enega, eden za vse. Delavci sveta združite se! — Proč s skabsko gnjilobo!

Rojaki ne pozabite plesne veselice društva št. 1 S. S. P. Z., ki se vrši v soboto večer v Stastneyevi dvorani. Pridite vsi!

SVOBODA TISKA.

V letaku, katerega je spisal Willmer Atkinson, je jasno podano, kako svobodo vživajo izdajatelji časopisov in kako oblast imajo poštni uradniki v Washingtonu nad publikacijami. — V istem letaku pisec prosi kongres, da popravi tozadevne zakone, ki bodejo v soglasju s temeljnim zakonom, ki se glasi: Kongres ne sme vpeljati zakona, ki bi krajšal svobodo tiska, ter ob enem prosi, da bi se višjim poštnim uradnikom odvzela vsa pravica supresiranja publikacij kot se to sedaj godi. V dotičnem letaku podaja sledeče poročilo o časnikih za dobo devetih let.

Število časnikov v začetku vojske leta 1901	20,806
Novih časnikov od tedaj	28.529
Skupaj starih in novih	49.335
Število časnikov, sedaj v eksistenci	21.504
Skupno število mrtvih časnikov	27.831
Katerim se ni dovolilo ugodnosti druzega razreda	11.059
Zadetih v vojski, ali radi preslabih finančnih razmer	16.772

Da se je 27,831 državljanom, želečim tiskati časopise, vzela pravica svobodnega tiska je največ kriva poštna oblast, ki ima kontrolo nad časopisom, pravi W. Atkinson.

Vabilo na društveno sejo.

Vse članice društva št. 47 S. S. P. Z. v Chicago, Ill., kakor tudi rojakinje, ki žele pristopiti k društvu se vabijo na redno mesečno sejo ki se vrši v Stastneyevi dvorani, na Blue Island ulici in 20 cesti, v nedeljo pop. ob 2. uri (10. aprila.)

Rojakinje naše društvo plačuje $3 bolniške podpore na teden in $500 usmrtnine. Pristopite sedaj dokler je vstopnina še samo en tolar.

Članice, pridite vse do ene, ker na dnevnem redu so važne točke za rešiti.

S sestrskim pozdravom

A. Ivanšek, tajnica.

Glede poštnih hranilnic

se moramo nehote izjaviti, da so nekake vrste humbug in to zato, ker bodejo plačevale na vloge samo po dva centa na dolar. In kedo je temu kriv. Naš senat, ki je na odbor za izdelanje načrta imenoval bankirja J. W. Weeks, kateri je predsednik, podpredsednik in ravnatelj večih bank.

Ako ljudski (!) zastopniki v Washingtonu mislijo, da je blato tudi dobro, če se peska ne more dobiti, da bi se ga ljudstvu, katerega zastopajo, v oči metalo, se grdo motijo. Vsakdo ve, da bankir, ne bo ničesar v prid države in ljudstva storil, če vidi, da bi moglo njemu škoditi. Od tod tudi pride, da bodo poštne hranilnice plačevale samo 2%, med tem ko banke sedaj plačajo po najmanj 3%. —

Listnica upravništva. Na naročila za knjige katerim ni pridjana svota, se ne oziramo. Knjig na kredit ne pošiljamo in kedor hoče, da mu knjige pošljemo naj priloži z naročilom tudi denar, znamke ali pa money order. Imenik in cene knjig so vedno v listu.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.35	50 kron,
za $ 20.50	100 kron,
za $ 41.00	200 kron,
za $ 102.50	500 kron,
za $ 204.50	1000 kron
za $1020.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft:

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Osmo poglavje.

Bojni hrup je bil utihnil. Prebivalci Hvartonovega dvorca, ki so vedeli za Henrikov beg, so se pričeli udajati ravno zopet prijetnemu občutku varnosti, ko so se odprla vrata in je stal pred njimi stotnik Hvarton s svojo stražo.

"Henrik, moj sin, moj sin!" je vzkliknil prestrašeni oče. "Kaj vidim? Ali si zopet vjet? zopet v smrtni nevarnosti?"

"Sreča je bila rebelom mila," je dejal Henrik s posiljeno-mirnim smehljajem in nemo stiskajoč sestrama roke, "Bojeval sem se hrabro, a duh upornosti je obsedel menda tudi konje . . . Žival, ki sem jo bil zasedel, me je nesla zelo proti moji volji naravnost sredi med Dunwoodove ljudi."

"In ti so te zopet vjeli?" je vprašal stari Hvarton s plašnim pogledom na vojake, spremljajoče njegovega sina.

"Dá, ta gospod Lawton me je vjel v hipu zopet."

"Zakaj Vi njega ne vjel, gospod?" je vzkliknil Cezar čmerno.

"To je lažje reči nego storiti," je odvrnil stotnik in se nasmehnil. "Posebno," je nadaljeval s pogledom na stražo, "ker so mi blagovolili ti gospodje pokvariti desno roko."

"Ti si ranjen?" sta zakričali sestri kakor iz enega grla.

"Je samo praska, a v kritičnem boju nisem bil za rabo," je nadaljeval brat. Cezar je ošinil vojake, ki so bili krivi tega zločina, s strašansko strupenim pogledom in šel iz sobe, dočim je pripovedoval stotnik podrobno, kakor je bilo vse. O izidu boja je dvomil, kajti ko je ostavil bojišče, so se Virginci ravno umikali.

Fanika je slonela v stolu in pazila v brezdišnem strahu na vsako bratovo besedo; izpreminjala je barve, se tresla na vsem životu in slednjič je vprašala z drhtečim glasom:

"Ali je kdo ranjen pri . . . pri sovražnikih?"

"Da," je odvrnil eden dragoncev; "nekdo izmed ranjencev mi je pravil, da je stotnik Singelton ubit in major Dunwood —"

Več Fanika ni slišala, nezavestna je zdrknila na tla. Vsi so ji priskočili na pomoč, in kmalu je zopet odprla oči. Stotnik Hvarton pa je razburjen vprašal vojaka:

"Major Dunwood? Kaj je z njim?"

"Ne bojte se zanj," se je glasil odgovor. "Pregovor pravi: človek, kateremu so namenjena vešala, ne vtone; — ako bi mogla krogla ubiti majorja, bi bil že davno mrtev. Hotel sem reči samo, da je major nevtolažljiv zaradi smrti svojega tovariša, stotnika Singeltona; a da sem vedel, da bo to gospodično tako zadelo, bi bil govoril previdnejše."

Fanika je ravno hotela oditi v svojo sobo, ko je vstopil sam Dunwood.

Prvi dekličin občutek je bil neskaljena sreča. A v prihodnjem hipu že se je zdrznila, ko je zapazila, kako nenavaden izraz počiva na njegovem obličju.

Resnoba bitke je še ležala na njegovem čelu, njegov pogled je bil srep in strog, smehljaj, s katerim je vedno pozdravljal ljubico, mu ni igral okoli usten — skrb in bridkost sta govorili iz njegovih pogledov, njegova duša je bila videti prevzeta samo od enega čuvstva, in ne da bi se zmenil za Faniko, je stopil k staremu Hvartonu in rekel:

"V takih časih pušča človek na strani vse forme . . . Eden mojih častnikov je na smrt ranjen, upal sem na Vašo gostoljubnost in ga pripeljal semkaj."

"Prav ste storili," je dejal gospod Hvarton. "Nesrečnež nam je dobrodošel, posebno ako je prijatelj majorja Dunwooda."

"Hvala Vam, gospod, v mojem in v imenu nasrečneža, ki se Vam sam ne more zahvaliti," je hitro odvrnil Dunwood. "Ako dovolite, ga hočemo takoj spraviti v hišo, kjer ga lahko ogleda ranocelnik in mu pomore."

Fanikino srce se je skrčilo bolestno, ko je odšel njen dragi, ne ozrši se nanjo niti enkrat.

Prestala je bila dolge ure smrtnega straha zánj; zdaj pa je prišel in šel mimo nje brez smehljaja, brez pozdrava. Njene ljubezni to ni moglo zmanjšati, pač pa njene upe.

Ko so prinesli skoro mrtvega Dunwoodovega prijatelja, je vrgla pogled na tega dozdevnega tekmeca. Njegov mrtvaškobeli obraz, udrte oči, votlo-hropeče prsi so ji predočevale smrt v njeni najstrašnejši podobi.

Dunwood je stopal poleg njega, držeč ga za roko in venomer opominjajoč nosače, naj delajo rahlo in previdno, — iz kratka: izkazoval je ranjencu skrb, ki je mogla izvirati le iz najsrčnejšega prijateljstva.

Fanika je šla naprej in jih povela v sobo, pripravljeno za ranjenca; in ko se je major mimogrede doteknil njene obleke, tedaj se je upala prvikrat povzdigniti k njemu mile modre oči. A tudi ta pogled ni našel odziva, in Fanika je vzdihnila skoro nevede, ko je poiskala samoto svoje sobice.

Stotnik Hvarton je dal zdaj svojim čuvajem častno besedo, da ne poizkusi več uteči, in je hitel nato vršit dolžnosti gostoljubnosti. V veži je srečal ranocelnika, ki je hitel k ranjencu.

"A!" je vzkliknil originalni mož. "Vidim, da se Vam godi dobro . . . A stojte! Imate kako buciko? Ne? No, imam jo jaz. Tu! Čuvati morate svojo rano mraza, sicer lahko padete v roke kakemu začetniku . . ."

"Bog me varuj!" je odvrnil stotnik in si skrbno popravil obvezo.

Tedaj se je prikazal Dunwood pri vratih in zaklical:

"Hitro, doktor, požurite se, ali Jurij Singelton nam izkrvavi!"

"Kaj, Singelton? Bog varuj! Jurij, naš mali Jurij!" je vzkliknil ranocelnik, pristopivši k postelji. "A on živi, in kjer je življenje, tam je še upanje. To je prvi resni slučaj, s katerim imam opraviti danes, kjer pacijent še ni mrtev! Stotnik Lawton pusti svoje ljudi udrihati s tako brezobzirnostjo . . . Ubogi Jurij! — Aj, to je krogla iz muškete!"

Mladi ranjenec je uprl oči v moža vede in si prizadeval z bolestnim usmevom, da bi mu podal roko. V pogledu in kretnji je ležala prošnja, ki je segla zdravniku do srca. Snel je očala, da si je obrisal redko roso iz očij, in nato se je skrbno spravil na delo, dočim mu je Dunwood boječe zrl v obraz, kakor da hoče čitati tam usodo prijateljevo.

Ranjenec se je stresel, ko je prodrla sonda*) v rano. Tedaj se je prikral smehljaj na zdravnikov obraz in mrmral je:

"Izkuša to prvikrat . . ."

Nato je resnobno nadaljeval svoje delo, pri čemer je odložil očala in vrgel strani tudi lasuljo.

Dunwood je stal ves čas v mrzlični nestrpnosti ob postelji, držeč ranjenčevo roko v svoji in napeto opazujoč zdravnika.

Tu je Singelton zaječal — zdravnik se je hitro vzravnal in rekel:

"Ha, je le posebno veselje, slediti kanalu rane, ako ni, kakor tu, poškodoval notranjih življenskih organov. Kar se pa tiče stotnika Lawtona vojakov . . ."

"Govorite," ga je prestrigel major. "Ali je kaj upanja? Morete-li najti kroglo?"

"Ni težko najti, kar drži človek v roki, major," je hladnokrvno odgovoril ranocelnik in izvlekel sondo. "Krogla je naredila, kar imenuje naš stotnik Lawton ovinek . . . to je, mimogredé povedano, pot, ki je ne hodi sablja njegovih vojakov nikoli, čeprav sem si toliko prizadeval dopovedati jim, kako se na znanstven način ureže v meso."

Major je pokazal nestrpno na prijatelja, in ranocelnik je nadaljeval:

"Aj, naš ubogi Jurij, nevarnost je bila blizu, toda —"

Tukaj je pretrgal njegov govor sel, ki je poklical majorja k četam.

*) Igla za preiskavanje ran.

Dunwood je stisnil prijateljevo roko in pomignil zdravniku v vežo.

"Kako mislite? Ali ostane pri življenju?" je šepetal zunaj.

"Da!"

"Zahvaljen bodi bog!" je vzkliknil mladi mož in hitel, kamor ga je klicala dolžnost.

Seveda se je poslovil preje pri rodbini, zbrani v veliki sobi. — Zdaj je res počival smehljal na njegovih ustnicah in naj je tudi bil hlasten njegov pozdrav, bil je vendar prisrčen.

Glede Henrikovega bega in zopetnega zajetja se je delal, kakor da ne vé ničesar, ampak kakor da je mnenja, da stotnik niti ni zapustil hiše — kajti na bojišču se nista bila srečala. Angleški častnik se je v ponosnem molku umaknil za zagrinjalo pri oknu, dočim je teta Ivanka nagovorila majorja z besedami:

"Ali je kaj upanja, da okreva Vaš prijatelj?"

"Doktor pravi to in on me še ni varal nikoli."

"Kdor je majorju Dunwoodu tako drag, mora seveda vzbujati tudi najživahnejše zanimanje v srcih njegovih prijateljev."

"Recite rajši: Kdor zasluži v toliki meri njegovo ljubezen," je odvrnil major toplo. "Jurij je dobri duh našega voja in vsi ga visoko cislamo in ljubimo. On je tako pravičen, tako plemenit; krotek je kakor jagnje in ljubezniv kakor golob — le v trenutku boja postane lev!"

"Govorite o njem kakor o kaki ljubici, major Dunwood," je smehljaje opomnila stara gospodična, ozrši se na nečakinjo, ki je bleda in nema sedela na divanu.

"Imate prav, skoro ga ljubim tako," je vzkliknil razburjeni mladi mož. "A zdaj potrebuje dobre postrežbe, ker od nje je odvisno vse."

Fanika je vstala zdaj, ko je njegov pogled zadel njenega; njena lica so žarela, šla je k njemu in rekla z rahlim glasom:

"Hočemo storiti vse za Vašega prijatelja, major, kar je v naši moči . . ."

"O Fanika!" je vzkliknil major in stresel glavo. "Te besede zvené mrzlo, in ubogi ranjenec potrebuje najljubeznivejše postrežbe, prisrčnosti . . ."

Tu ga je prekinila teta Ivanka z opazko:

"Vi menite prisrčnosti matere ali sestre?"

"Sestre?" je ponavljal častnik in kri mu je podplula lica. "Sestre? On ima sestro in jutri pri solnčnem vzhodu bi bila lahko tukaj!"

Umaknil je, premišljal nekaj trenutkov, vrgel skrbeč pogled na Faniko in mrmral sam za-se:

"Singelton jo potrebuje . . . Mora se zgoditi!"

Dami sta ga gledali začudeno in teta Ivanka je opomnila zdaj:

"Če ima stotnik Singelton sestro v bližini, bo dobrodošla i meni i mojima nečakinjima."

"Mora biti . . . ne smem opustiti tega . . ." je odvrnil Dunwood, obotavljajoč se. "Še danes pošljem jezdeca ponjo."

Potem je stopil k stotniku Hvartonu in rekel mehko:

"Stotnik Hvarton! Jaz cenim čast više nego svojo ljubezen; a vem tudi, da jo lahko brez skrbi zaupam Vam. Ostanite torej tu brez straže, dokler ne zapustimo kraja, kar se zgodi še-le v nekaj dneh."

Izginila je hladnost angleškega častnika; stisnil je ponujeno mu roko in odvrnil prisrčno:

"Vašega plemenitega zaupanja, major, ne zlorabim, in naj bodo pripravljena za-me ista vešala, na katera je dal obesiti Washington nesrečnega Andréja!"

"O Henrik!" je dejal Dunwood očitajoče. "Slabo poznate moža, ki vodi naše vojske, sicer bi ne bili rekli tega! — Toda dolžnost me kliče odtod. Pustim Vas tukaj, kjer bi sam rad ostal, in kjer je nemogoče, da se počutite nesrečnega."

Ko je šel mimo Fanike, je zopet pal nanjo eden onih smehljajočih pogledov polnih ljubezni in vdanosti, ki so jej bili tako dragi — in zopet je vzplamtelo dekličino srce v novem upanju, v novi sreči. — —

Med veterani, ki jih je bila prisilila starost, da so zapustili službo domovine, je bil tudi polkovnik Singelton, ki je bil prejšnja svoja leta vojak po poklicu.

Ko je izbruhnil boj za svobodo, pa se je ponudil domovini vnovič v službo, in Washington je starega moža iz spoštovanja do njegovega značaja in njegove vojaške slave sprejel v svojo armado. Izročil mu je poveljništvo straž v gorovju, kjer sta mogli njegova čuječnost in zvestoba mnogo služiti domovini, ne da je bilo izpostavljeno njegovo življenje neposredni nevarnosti.

V tistem času se je nahajal polkovnik Singelton s svojo hčerjo kakšen dan hodá oddaljen od doline, kjer je bil zadel Dunwood na sovražnika. Njegov drugi otrok je bil že znani ranjeni častnik.

Potem ko je odposlal Dunwood, kakor je bil naznanil damam, k očetu in sestri ranjenega prijatelja slá, kar je storil le s težkim srcem, se je vrnil na polje, kjer so stale njegove čete.

Ostanki angleških čet so bili na maršu proti svojim barkam in se posluževali pri tem največje čuječnosti. Oddelek dragoncev pod stotnikom Lawtonom je čakal nestrpno na ugoden trenutek, da napade sovražnika od strani, in v tej poziciji sta izginila nasprotnika polagoma z vidika.

Dalje prihodnjič.

IZVLEČEK REDNE SEJE GLAVNEGA ODBORA S. S. P. ZVEZE,

ki se je vršila 24. marca pod predsedstvom br. Anton Mladiča. Navzoči so bili: A. Mladič, J. Ivanšek, M. V. Konda, J. Benko, J. Verščaj, L. Skubic, A. H. Skubic in A. Duller.

Brat tajnik poroča o dr. št. 15 v Granville, Ill., oziroma iz društva izobčenem Ivanu Žlindra, ki je tožil društvo za del bolne podpore in operacijske stroške. Na obravnavi društvo ni bilo zastopano, tožitelj pa je imel svojega odvetnika, torej je bilo društvo obsojeno na $75.00 za operacijo in $25.00 bolne podpore, skupaj $100.00.

Brat tajnik pojasnuje, da se društvo ozir. Zvezo ne more obsoditi za operacijo dotičnika, ko ima lastna sredstva, t. j. zemljišče in hišo. Bolno podporo pa mu je društvo vstavilo, ker je pohajkoval, plesal in pil.

Bratje odborniki so na to izrekli svoja mnenja, na kar je br. A. H. Skubic stavil predlog, da se apelira, predlog je bil soglasno sprejet. V tozadevni odbor je br. predsednik imenoval brata A. H. Skubica in J. Ivanšeka.

Predložene listine, za umrlem še meseca novembra l. l. Josipom Kral od dr. št. 31 v Farmington, W. Va. so v redu. Usmrtnina se izplača.

Prošnji dr. št. 5 v Darragh, Pa., da bi se mu po umrlem Frank Keniku od njegove usmrtnine izplačalo $100 za pogreb, se ne more vstreči, ker je vso usmrtnino zapustil očetu. Br. A. H. Skubica nasvet se sprejme, ter poroča društvu naj piše na očeta umrlega v stari kraj za dovoljenje, med tem časom pa Zveza drži denar, da obvaruje društvo in dediče pred eventuelno zgubo pogrebnih stroškov.

Istonekakotako poroča dr. št. 2 v Claridge, Pa. za umrlem Vincenc Zor. Se žnjim naredi tako kot s gornjem.

Bolni bratji in še ne opravičeni do podpore iz Zvezne blagajne, in sicer od društev št. 32 sta 2, od 35 — 1, od 36 — 2 in od 38 — 1 in radi prevelikih stroškov se jim tudi iz blagajne ne more pomagat, a glasilo ima pa tudi vedne kolekcije za sirote, radi česar se je onim društvom za prizadete dovolilo prositi pri ostalih društvah te Zveze za milodare.

Brat tajnik poroča, da mu je znakov zmanjkalo. Določi se jih dati delat drugih 500. Nadalje poroča, da nektera društva zahtevajo regalije; se določi, da si iste društva sama oskrbe in sicer s Zveznim znakom.

Društvu št. 20 v Cleveland, O. se na vprašanje odgovori, da Zveza ne dovoli nobenega druzega imena na pečate, in ako društvo želi imeti še kako drugo ime na njem naj si ga samo preskrbi, in s katerim pa naj ne potrjuje Zvezinih listin.

Ker društva zahtevajo mrtvaške liste se jih da delati 500.

Za verodostojne listine, glede dvoma starosti se smatra le vojaška knjižica in pa krstni list.

Brat predsednik poroča glede tajnikove plače o kateri pri prejšnji seji ni prišlo do zaključka. Isto se sprejme.

Računi, ki so bili že prej splačani se predlože, isti so bili sprejeti, kakor tudi oni ki se imajo izplačati. Na to brat predsednik zaključi sejo ob 12 uri zvečer.

M. V. Konda, zapisnikar.

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega **Dr. J. E. THOMPSON-A**, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenje sprejetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov, nam zopet spričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušenost in zmožnost v zdravljenju vseh boleznij

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč, ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne zgubite nade, ako Vas drugi zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti:—zato torej če se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako teški in nevarni bolezni, kakor:

reumatizmu, kašlju, naduhi, prehlajenju, sušici, na pljučah, na jetrah, na ledicah, na srcu, na živcih, na dušniku, na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu, na zlati žili, na trakulji, slabosti prebavnih organov, slabokrvnosti na očeh, v ušesih, na lišaju, na srbečini, na prhutah, na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in zenskih spolnih boleznih:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurenju moškega soka, nezmožnosti v spolnem občenju;—nadalje na belem toku, nerednem mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, — tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem svetu radi njegove izkušenosti v zdravljenju dobro poznatega Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je ni jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI

katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vsih spolnih bolezni ostane strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša lastna korist je da ne odlašajte temuč takoj v materinem jeziku pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRAVIŠČE kateremu na čelu stoji slavni zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th St. New York, N. Y.

Pijte naše pivo!

The Konrad Schreier Co.

MALTSTERS

Najboljši "MALT"

Sheboygan Wisc.

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: Mike Dernovšek, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgtown pri Frank Markus v prvem nadstropju

5.75 in 17 JEWELED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik, za možke ali ženske 18k **SOLID GOLD** filled z lepo okrašenim dvojnim pokrovom, drži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicah. **JAMČENA ZA 20 let.** Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za $5,75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu reprezetira **NE PLAČAJ NITI EN CENT.** Pomisli pa, da lahko plačaš $35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno verižico in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH Co

505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22.

Mladič & Krampats.

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue

CHICAGO.

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO.

TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

650 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim kegliščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago Ill.

Hoerber pivo. Prost prigrizek

SLOVENSKA GOSTILNA

MARTIN NEMANICH

LASTNIK

Phone: Canal 80

22nd St. & Lincoln blizu slovenske cerkve

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najbolšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

Francoski parnik "Chicago", ki je dospel v New York 5. marca, je imel na krovu 300 Slovencev in Slovenk. Saj vendar vlada v vseh slovenskih deželah takozvana slovenska krščanska stranka, ki kar plamti goreče ljubezni do ubogega ljudstva in vendar to ljudstvo trumoma beži v — Ameriko. Ali ni to čudno?

Slovenska Svobodomisel. Podp. Zveza

Chicago, Illinois.

USTANOV. 1908 — INKORPORINANA 1909

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERŠČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

A. H. SKUBIC, 2014 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika **Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill.** Denarne pošiljatve pa na **Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.**

Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".

Seja vsak zadnji četrtek v mesecu.

KATOLICIZM IN NJEGOVA CERKEV.

Gorovil M. Schulze v Turn Verein dvorani v Chicago; iz Pfaffenspiegela.

Nek pregovor pravi: "Kamor turško kopito stopi, tam trava deset let ne raste, ali kamor duhoven pride tam ni sreče." S krajšimi, primernejšemi in bolj vplivnejšimi besedami se katoliški cerkvi ne more povedati resnice. Kamor duhoven stopi, tam ne raste trava za deset let. To se pravi z drugimi besedami:

Cerkev je umorila prodiranje duha in vede, skovala je suženske, verske, verige za človeštvo in pritiskala k tlom vsako gibanje proti vedi in znanstvu.

Z gnusom in mržnjo govorimo o kakem umoru, a častiti pa bi morali one, ki človeški duh, krono tisočletnega razvoja našega spola sistematično morijo!

Vse, kar je na tem svetu veliko, lepo in zvišeno je proti željam cerkve. Cvet za cvetom na drevesu duševnega napredka, vse kar je večno hrepeneči človeški duh natvezil od stoletnega mrmranja narave, čudovito, s matematično natančnostjo skušeno in na desetletja, da stoletja je prorokoval spreminjanje zvezd, kemično-fizikalično kakovost istih, obliko in starost zemlje. Izvor in evolucija človeka, vse iznajdbe istega, kot iznajdbo tiska, lokomotiva in tisoče drugih, vse, vse se je proti želji cerkve zgodilo.

Cerkev se je vse čase in do današnjega dne proti vsakemu resničnemu naprednemu koraku borila in če je na svetu kaka sila teme, kakor cerkev rada imenuje takozvane nevernike, da tavajo v sili teme — toraj je cerkev sama, ki predstavlja silo temote in nazadnjaštva.

In kako je ta cerkev, ta vse razdirajoča, človeštvo tlačeča sila teme nastala?

Iz malega začetka se je polagoma razvila v nekako prastaro komunistično družino, ki je postajala čim dalje mogočnejša, dokler ni v 10 in 11 stoletju ves krščanski svet zavladala in vse od kraljev doli do zadnjega kmeta pod svoje noge — neomejeno vlado — podjarmila. In če prav današni dan ne vidimo toliko očitne papeževe predrznosti, kot so jo imeli pred stoletji, da so celo prisilili nemške kralje in cesarje, da so morali bosonogi po snegu iti v Canosso, ne smemo si misliti, da je moč katoliške cerkve strta. —

Saj še ni dolgo tega, ko se je pokazala rimska moč v Španiji, ko je moral napredni, svobodomiselni in plemeniti ljudski učitelj, Francesco Ferrer, vsled moči in vpliva katoliške cerkve umreti v trdnjavi Montjuich. To sramotno smrt se lahko primerja za čin srednjega veka, ko je še vladala kruta inkvizicija in kaže vpliv, ki ga ima duhovščina še dandanašnji.

Če čitamo zgodovino katoliške cerkve, se moramo nehote za glavo prijeti in vprašati, kako je vendar bilo mogoče in je še mogoče, da je mogla pod plaščem ljubezni gospodujoča vera sramotiti človeštvo, da je tisoče, stotisoče na gromadah cvrla, da je z mečem fanatičnih kričarjev preta kala toliko človeške krvi ali da je v smradljivih temnicah svete inkvizicije toliko tisoč ljudi vsled muk moralo umreti!

In vse to sramotenje človeštva se je vršilo v imenu nekega boga, ki je predigoval usmiljenost, ljubezen in odpust kot edino pravo smer človeškega življenja in ki je za ta nauk moral na križu sramotno umreti.

Prelistajmo nekoliko knjig zgodovine in ob kratkim pregledajmo kako se je razvijalo krščanstvo in posebno na še razvoj papežev in videli bodemo, da izvor vsih zločinov krščanske cerkve je pohlep po bogastvu in vladanju.

Krščanske občine prvih stoletij so obstajale iz malih družb, ki so še le po propadu rimskega cesarstva prišle na dan iz svojih skrivališč, katakomb. Takrat so bile te krščanske družbe še v resnici krščanske. Toda ko hitro je cesar Konstantin povzdignil krščansko vero za državno vero, je postalo vse drugače.

Prvi kristjani so bili revni ljudje, ki so bogastvo zametavali in živeli med seboj v zadrugah. Najstarejši ali škofje so bili najrevnejši med njimi. Kmalu pa so si rimski škofje polastili večje moči in ko je cesar Konstantin izdal takozvani "darilni" zakon, je bilo pri koncu s cerkveno revščino.

Že takrat je pisal Hieronymus, tajnik rimskega škofa Damasa, ko je slišal o darilnem zakonu: Oni — duhovni namreč — so nadlegovali starčke in starke, ki niso imeli otrok za zapuščino; z lastnimi rokami so prejemali darove in vdove se niso več možile, ker bile so bolj proste in duhovni sami so jim služili za denar."

To se je zgodilo v 4 stoletju in za to si lahko predstavljamo kako skrajno nizkotno je bilo krščanstvo že takrat.

Kristus je rekel bogatinu: Prodaj vse, kar imaš in razdeli med revne! Tu pa vidimo kako so se duhovni prilizovali ljudem, samo da so denar iz njih zvabili in to že takrat ko je bilo krščanstvo komaj v povoju.

Hinavsko vlogo, ki jo igrajo, s katero dobe zapuščine so obdržali duhovni do današnjega dne. Poznam slučaje iz lastne skušnje, kjer so duhovni stare, otročje starčke tako napeljali, da so zapustili vse svoje premoženje cerkvi, ne oziraje se na to, da so starčkovi potomci kaj najrevnejše živeli, celo stradali vsled pomanjkanja. (Op. prest. To se godi skoro vsaki dan v ljubljanski škofiji, kjer škof Bonaventura tudi zavarovalne police in bančne knjižice sirot za cerkvene namene rabi, ne oziraje se na to, da je vsled tega kriminala napravil duševni rop na zblaznelo vernico.) Treba pa ni misliti, da je nikoli siti pohlep katoliškega klerusa samo za obogatenje cerkve in da je to njih glavni smoter, o ne, saj so se papeži, kardinali, škofje in duhovščina vse žive dni klali med seboj kot neumna, krvoločna zver. Zakaj?

Že papež Sikst VI. ki je sedel na Petrovem stolcu od leta 1471 do 1484 je bil velik zapravljivec. Samo za eno pojedino je plačal $8.000, sedajne veljave ali 20,000 goldinarjev takratne veljave, kar je bilo za tiste čase ogromno veliko denarja. Ta papež pa je bil mojster onega časa za denar skup spravljati. Tako je dovolil na primer kardinalom proti gotovi svoti denarja, v poletnih mesecih, juniju, juliju in avgustu sodomiterijo. V Rimu je ustanovil tudi bordele, ki so mu letno na takozvanem mlečnem davku na 40,000 zlatov donašali.

Resnično zlata ideja pa se je porodila v glavi papeža Bonifaca VIII. Ustanovil je takozvano jubilejno leto ali zlato leto. Rimljani so slavili začetek stoletja s velikimi ovacijami in praznovanjem; Judje pa so slavili svoj jubilej ali leto sprave. Tu je bila papežem dana priložnost povzdigniti svojo moč in ob enem napolniti svoje bisage. Slavni Corvin popisuje v svojem "farškem zrcalu", kako se je takrat v Rimu vsestransko delalo. "Pri altarju sv. Petra", tako piše Corvin, "sta noč in dan stala dva duhovna s grabljami, da sta grobila denar in darove, ki so jih romarji tam puščali."

Takove žetve so naravno zelo učinkovale na njegove naslednike, katerim so se tudi sline iz ust cedile po denarju in zato so dan in noč študirali kako bi dohodke podvojili, če mogoče tudi potrojili.

Tako je na primer papež Bonifacij IX. preračunil, da stotisoče vernikov nima potrebnih sredstev, da bi se peljalo v Rim. Takim ljudem je pošiljal svoj blagoslov domov, v hišo in sicer je moral vsakteri eno tretjino one svote, ki bi jo zavozil v Rim, poslati papežu in če je to storil je bil deležen vsih blagoslovov sv. očeta. Na ta način se je vjel marsikateri kalin na papeževe limamce.

Vsakemu "švindelu" je pa prej ali kasneje konec, ker ljudstvo se ga kmalu naveliča, posebno pa če kasneje sprevidi zmoto. To romanje v Rim je na sveta leta ljudstvo kar osušilo in ni čuda, da je navadno po jubilejnem letu razsajala kuga in občno pomanjkanje. S tem, da je "švindelu" konec, pa ne izumre neumnost in zabitost, in ker ni "sveto leto" več toliko nosilo, so znašli drug humbug, to je odpustke.

Ves krščanski svet je bil razdeljen v okraje, katere so prepotovali papeževi agenti, ki so delali "kšeft" s odpustki.

Besedilo teh odpustkov je sledeče:

"V imenu našega presvetega Očeta, namestnika Jezusa Kristusa, te odvežujem vsake cerkvene presoje, katero si mogoče zakrivil, nadalje tudi vsih hudodelstev in zločinov, ki si ji storil do sedaj, ne glede kako težki in obtožilni so. Oprostim te popolnoma vseh kazni, katere bi moral trpeti radi grehov v vicah. Storim te, da si zopet deležen cerkvenih zakramentov in občestva svetnikov in te z nova postavim nazaj v čisti in nedolžni stan, v kojega si prišel takoj po sv. krstu, tako da, ko umreš, bodo peklenske duri pred teboj zaprte, da boš naravnost lahko šel v sveti raj."

Cena tem odpustkom je bila odmerjena v papeževem "pristojbinskem" uradu in kdor je plačal je bil oproščen vseh ostudnih zločinov in grehov.

Sledeče grehe so odpuščali: umor starišev in sorodnikov, krvoskrunstvo, detomor, splav, krivo prisego, nenaravno spolno občevanje in vsak drug zločin, ki je cvetel v onih časih krščanstva.

Da navedemo samo en vzgled, naj navedemo tu, da je bilo duhovnom dovoljeno proti plačilu 12 zlatov povoljno sledeče svinjarije uganjati: sramodejstvo, zakonolom, krvozmesje in sodomiterijo.

Kedor je čital zgodovino katolicizma ve, da je ta švindel z odpustki prišel na vrhunec za časa dominikanca Tetzela. Ta dominikanec je izvlekel stotisoče iz nemškega ljudstva, ker odpuščal je vse in vsake grehe. Kaj je dominikanec trdil o Mariji je nekaj nepopisnega in direktno za rimsko cerkev skrajno nesramnega, zato tudi rajše dogodek zamolčimo.

I vsa ta peklenska nespodobnost je bila rojena v vatikanu, v Rimu in od tam se je po papeževih agentih zanesla na vse dele krščanskega sveta. Iz tega si človek lahko predstavlja, kaj in kak je bil dotični papež. Jaz menim, da večji lopovi in škodljivejši zločinci, pač niso nikoli tako sramotili kak prestol, kot so ravno to delali papeži v srednjem veku. O, ubogi petrov stol!

V desetem stoletju se je začela doba, katero nemški zgodovinarji poznajo pod imenom "Römische Hurenregiment". Kardinal Bonifacij, kojega ime bi si mogel pač vsakdo v dušo zapisati in ki je bil papežev tajnik je rekel: "V tem stoletju je bilo videti v tempeljih in svetiščih Gospoda pravo grdobo opustošenja in na Petrovem stolcu so sedeli najbolj brez-božni ljudje — ne papeži, ampak pošasti. Kako grdo je zgledala oblika rimske cerkve! Pohotne in nesramne babnice v Rimu so vse vladale, s škofovskimi prestoli so samovoljno gospodarile, med tem ko so njih ljubčki in priležniki sedeli na petrovem stolu."

Tukaj podam kratek pregled nekaterih slabil dejanj raznih papežev:

Papež Ivan XII. je odpeljal neko lepotico in njen mož ga je poiskal in ga za mestnim ozidjem ustrelil. Taka je bila smrt papeža Ivana XII.

Papež Benedikt VI. je bil vržen v ječo in tam zadavljen.

Ivana XIV. je papež Bonifacij VII. zastrupil.

Ivan XVI. je bil od svojega nasprotnika, papeža Gregorija V. vlovljen in ta slednji je zapovedal, da rabelji Ivanu izdro oči, odrežejo ušesa in oči in ko vse to store ga naj posade na oslico, privežejo Ivanove roke za osličin rep ter potem takega na oslu vodijo po ulicah mesta Rim. To vse ni bilo še zadosti. Zaprl ga je v temnico; kjer je vsled gladu kmalu umrl.

Dalje prihodnjič.

VABILO K DRUŠTVENI VESELICI.

Vse rojake, znance in prijatelje tem potom najvludneje vabimo na našo društveno

PLESNO VESELICO,

ki se vrši dne 10. aprila, ob 2. uri popoldne v Club Dvorani, v Franklin, Kans.

Vstopnina 25c. Sedem vrčkov pive za 25c.

Za odbor S. S. P. Društva št. 35: John Žagar, tajnik; Anton Schray, blagajnik.

Pazite na Halley-ev komet?

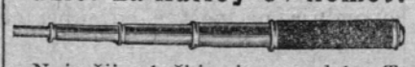

Največji nebeški prizor vse dobe. Ta fini 5-oddelni teleskop meri 33 palcov odprt in 11" zložen in **stane samo $1.50** Čista stekla fine kvalitete. Politirani medeni obročki in 2 pokrovčka. Čudovit fin instrument za tako nizko ceno **Vsakdo ga lahko ima.** Pošiljamo na vse dele sveta, poštnine prosto na prejem **$1.50.** Ne odlašajte, **naročite takoj!** Naslov: P. E. **FRETER & Co 52 Dearborn Str. Chicago, Ill.**

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari **vležanega piva** in znanega

KOTBUSSER WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St, Tel. Canal 1405

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — **A Horwat, Joliet, Ill.**

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jassniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčeč je napravljen iz izbranik zelišč in koreninic, vsebujočih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grižavici. **Priporoča se ga za preganjanje plinov iz drobja.** Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno **grenka vinska TONIKA** napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra, Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

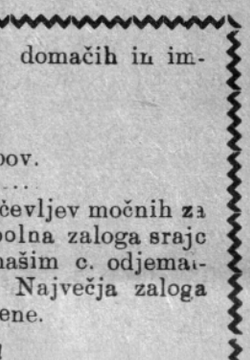

Mohor MLADIČ

GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobubov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajc spodnjega perila, kravat itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovolnost. ☞ Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—3:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zedovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co., 1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription $2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....$2.00
za pol leta.....$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....$2.50
za pol leta.....$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

231

ZA ROKODELCE V VEČJIH MESTIH.

V zadnji številki smo trdili, da tudi za rokodelce v večjih mestih vodi pot k blagostanju in obljubili, da o tem razpravljamo v tej številki.

"Kaj naj pripelje rokodelca v velikem mestu do blagostanja, do neodvisnosti in da bo vstanu prihraniti si par srebrnikov za stare dnove?" je vprašanje, ki muči marsikaterega rokodelca vsakojake stroke. S delom v tovarni se malo zasluži. Visoke cene živilom in potrebščinam, visoka najemnina, bolezen in zdravnik požro ves letni zaslužek. To je navadna pesem, ki se jo vsaki dan sliši in ki da misliti.

Pri tej razpravi vzemimo si mesto Chicago kot predmet našega razpravljenja. V Chicagi je okoli 3500 Slovencev ali nekaj nad 500 rodbin, toraj 500 krušnih očetov, ki so večinoma rokodelci, mehaniki, mašinisti itd. Vsi ti izvzemši kakih 100 družin, ki lastujejo hiše, plačujejo najemščino, katero računimo povprečno na deset dolarjev na leto. Delajo navadno v tovarnah in morajo plačati vsaki dan 10c. za vožnjo. Izvzemši kar zaslužijo nimajo nobenih drugih dohodkov. Povprečni zaslužek je $15 na teden ali okoli $780 na leto in od te svote plačajo $120 za najemnino $50 za vožnjo, $25 za zavarovalnino, $10 za selitev; $25 za zdravila in zdravnika, $50 za obleko $300 za hrano in za druge potrebščine jim ostane $200. Ko ne bi pili nič drugo kot vodo ter imeli nobene zabave, bi si morda koncem leta prištedili $100.00.

Sem in tu se vidi lepake "Why pay rent?", (Zakaj plačujete najemnino), ki vabijo delavca, da si kupi lasten dom. In res to ni slaba ideja. Zakaj plačati rent, ko si lahko kupite svoj dom, če prav mal, za denar, katerega vržete stran za rent. Mnogo naših rojakov v Chicagi je tako začelo in danes imajo svoje hiše, ter ne rabijo plačevati renta. S tem prihranijo vsako leto $120, če ne več, toraj so vsako leto $120 več vredni plus vrednost lote in hiše.

Seveda delavcu ne kaže, da bi kupil lote ali hiše v mestu, ker lote so predrage in njemu skoro nepristopne. Mora iti ven v predmestje, kjer je zemljišče še po ceni, ker vožnja do mesta ga ne stane nič več, kot če bi v mestu živel.

Za to bi rojakom svetovali, da gredo v predmestja velikih mest, sosebno takih, kot je n. pr. Chicaga, ki vedno raste in se ni treba bati zgube.

V Chicaških predmestih se dobe tako zvane "aker-lote", to je 4—5 lot skup. V Melrose Parku n. pr. se dobe 4 lote, v katerih je voda, graben, gas, cement sidewalk za $1000 in sicer $25 gotovine in ostanek pa po $10 mesečnih obrokih. Na tem posestvu družba zgradi hišo, s petimi ali šestimi sobami za $1000—1250, kakor že kateri hoče in vse kar se od posestnika zahteva je da plačuje obresti od te svote, na glavnico pa če plača ali ne.

Toraj štiri lote in hiša bi stalo $2250. Kakšen dobiček bi imel delavec od tega. Reči moramo, da velik.

Poglejmo in preračunimo. Pameten človek, bi zidal hišo na zunanji loti tako, da so tri ali štiri lote prazne. Od lote, na kateri stoji hiša je polovica lote v dolžini prazna. Na tej polovici lote se postavi kokošnjak in prosta zemlja se obgradi s žicnato mrežo. Na tem prostoru se drži lahko 100 kokoši. Na polovici ene lote se zasadi krompir in na drugi polovici pa zelenjava, kot zelje, salata, petršelj, korenje in drugo. Ostale lote se pa zaseje s koruzo in ob kraju, oziroma plotu pa s solnčnimi rožami. Pridelek koruze in seme solnčnih rož skoraj zadostuje za hrano kokoši za celo leto. To vse lahko opravlja žena, pa tudi mož ji po leti, ko so dnevi dolgi, lahko veliko pomore. Dobra gospodinja bi na leto iz kokoši napravila najmanj $200 do 300, poleg tega se sme računiti prihranek v groceriji na zelenjavi in marsikateri cent bi prihranila pri mesu, ako vpoštevamo, da sveža jajca ter sem in tja pečeno pišče so bolj siastna kot pa trskasti "beef steak". Prihranilo bi se pa tudi $120.00 vsako leto, katera svota se je morala prej plačati za rent. Iz tega je razvidno, da delavec v velikem mestu kot je n. pr. Chicaga pride z lahka do lastnega doma in neodvisnosti. Delavec, ki bi na ta način prišel do doma, imel bi poleg svoje plače letnih $400 postranskega zaslužka, bati se mu ne bi treba, da ga bo hišni gospodar tiral iz hiše, ako ima otroke, in tudi ne, da bi ga kedo preganjal, zato ker nima centa, da bi plačal rent. Začetek je tudi tu težak, toda volja in marljivost premagati vse ovire in pripeljeta delavca na pot neodvisnosti. Najemščina petih let in dohodek od kokoši poplača lote in hišo.

To je fakt in ako kateri Slovenec želi na ta način priti do hiše tu v Chicago je urednik tega lista Mr. A. H. Skubic pripravljen podati vsa navodila dobrovoljno, dobro vedoč, da s tem se našim čitateljem pomaga do samostojnosti in napredka.

KRIZA V AVSTRIJI.

Skoro več kot dve leti besneča, grozna kriza v Avstriji, katero je podraženje živil še bolj potencizirala je kolikor toliko hudo vplivala na skoro vse delavske zadruge. Delavske organizacije so skoro skozinskoz nazadovale po članstvu in tudi v blagajnah. Podajmo tu samo nekatere podatke. Zveza steklarjev je morala pri 5—6000 članih nekaj nad 120.000 kron na podporah izplačati. Steklarska industrija ni takove krize v teku zadnjih petdeset let imela. Zveza izdelovalcev porcelana je od 6000 članov zgubila 1500. Mal vznos se izkazuje v tej produktivni grupi samo pri kamnosekih in zvonarjih.

Največja organizacija to je Zveza kovinskih delavcev je padla v času od meseca oktobra 1908 do novembra 1909 iz 61,000 članov na 51,000, in je morala povprečno na vsakega člana po 11 kron 76 stot. proti 9.52 K v letu 1908 podpore izplačati, kar znači, da je morala organizacija skoraj polovico več izdati za podpore kot pa je prejela na doneskih. Članstvo strugarske Zveze je palo v tem strašnem letu iz 5150 na 3431. Težke zgube je imela tudi zveza drvarjev ali izdelovalcev lesene robe, ki je bila povzročena vsled štrajka, oziroma zaprtije mizarjev na Dunaju in ki je stala zvezo nekaj nad miljon kron. Kaka brezdelnost je vladala v deželi si lahko človek predstavlja, ako primerja sledeče številke. Pri zveznem posredovalnem uradu za delo na Dunaju je bilo vloženih 8772 prošenj, med tem ko je bilo samo 2708 mest odprtih.

Unija tekstilnih delavcev je zgubila od 46,000 članov samo 4000, a je vkljub vsemu temu organizirala več lokalnih podjetij. Tudi peki so bili tako srečni, da niso vkljub veliki revščini nazadovali, zato so pa trpeli večjo zgubo delavci v pivovarnah. Njihova zveza je od 1200 članov zgubila nekaj nad 200 članov. — Zveza zidarjev je primeroma z drugimi imela največjo zgubo. — Nje članstvo, ki je štelo 30.000 članov je palo na 22.000. Pa tudi nič boljše se ni godilo tesarjem. Pri konsolidiranih zvezah grafičnih delavcev se je kriza pokazala samo v financah. Oveseljujoč pa je fakt, da je železničarska organizacija, vkljub vsem besnim agitacijam nacionalnih nasprotnikov storila korak naprej. Nje članstvo se je v času te krize dvigalo iz 58,000 na 62,000 članov.

"ŠE NEKAJ RESNICE,"

je zalajal clevelandsko-ameriški pes v luno.

Slovenski časnikarski, anarhist v Clevelandu je prišel ob pamet, sedaj kar besni in bojimo se, da bo moral kmalu nategniti prisilni jopič, ker sicer zna postati nevaren, kot stekel pes, ki slepo leti tja v en dan in kar mu pride pod gobec, zagrabi in okolje. Takemu psu je treba dati nagobčnik in dobrih zdravil. Nekateri ljudje pa priporočajo "kolomanov žegen". Vroča kaša, ki smo mu jo dali v zadnjih številkah je na tega kužeta tako učinkovala, da je popolnoma zblaznel in v svoji blaznosti piše nekaj o resnici. Koliko je resnice v tem, si čitatelji lahko sami mislijo, če pridejo do zaključka, da človeku, ki ni pri normalni pameti in v svoji fantaziji klati o rečeh, ki se mu sanjajo, ni vse ali pa polnoma nič vrjeti kaj izusti, kedar ga vročina zagrabi.

Da je člankar "Še nekaj resnice" koval dotični kolomanov porfil v duševni zmedenosti, naj podamo sledeče fakte:

1. V svojem članku piše: "In resnica v oči bode. To vedo tudi v Chicagi pri Glasu Lažij, čitatelji že vedo, kateri list mislimo itd." Potem pa piše pet vrstic od gornjih salomonovih besed: Kdo sramoti že dolga leta vse slovenske duhovne v Ameriki? Glas Svobode.".

Ali se ne meša temu človeku. V začetku svoje klanfarije se boji imenovati list po pravem imenu, menda se je vstrašil svobode, potem pa kar naenkrat se ojači — vročina je padla za 3. stopce — pa reče: Glas Svobode. Glas Svobode, kar se ponavlja v skoro četrt koloni dolgem odstavku.

2. Nadalje piše: Uredniki Glasu Lažij so že sedeli v ljuknjah radi nemoralnosti."

Edino kak lopov, tak kot klevelandski anarhist more kaj takega v en dan naprej trobiti.

Če je slučajno g. Kaker bil kaznovan za svojo nemnnost, vendar tega ni treba nam očitati, sedajni niti prejšni urediki — izvzemši Kakerja, kateri pa že leta nima nobenega stika s Glas Svobode, niso bili kaznovani radi nobenega prestopka, toraj se jim ne more očitati nemoralnost. — Konda pa se ima zahvaliti samo drastični obsodbi sodnika — Vedite pa vi lopov, da Konda **ni bil obsojen radi nemoralnosti**, temveč bil je oproščen, kar vas pa menda to tako jezi, da ste najbrž radi tega obnoreli. Dobili ste vsi skup dolg nos. In to boli. Veste pa vi katoliški anarhist, da so ameriške oblasti skušale zasačiti one lopove, ki so s "kolomanovim" žegnom goljufali narod, ter da, ako je resnica kar piše Slovenski Dom, da ste vi imeli stik s ono "kolomanovo" goljufijo, ste tudi vi eden onih, katere bi oblasti rade v svojo pest dobile.

3. Norec bi rad nas učil, kaj smemo pisati in kaj ne ter nas opominja na poštne odredbe, ob enem pa tudi grozi. — Vsak nasvet radi sprejmemo, toda od ljudi, ki spadajo v norišnice pa se ne oziramo. Rečemo pa le to, da mi poznamo poštni zakon bolj kot "note", ter se ne vstrašimo grožnjenj, denuncijantov, ker če bi to delali, bi že zdavnej se bratili s ranjko tetko Novo Domovino, besnega grozitelja pa svarimo, da enkrat za vselej odneha s grožnjami, če ne, mu bodemo mi v resnici posvetili, tako, da bo moral sam poskusiti veljavo kolomanovega žegna.

4. Bedak, takov kot je, nadalje piše, da smo se mi prvi vtaknili v stvar, namreč za Mohorske knjige — ki nam nič mar. Rečemo, da to je laž in naši čitatelji se dobro spominjajo, da so dopisniki iz Indianapolisa v dopisu zahtevali, da Lavrič pove kaj je s knjigami in kaj je z denarjem.

5. Potem piše: Rev. Lavrič je tedaj pisal uredniku Glas Svobode, da naj prekliče te laži, a urednik mu je odgovoril, da ne vrjame nobenemu duhovnu, kar lepo kaže koliko je tem lopovom mar poštenost in resnica."

Laž je, da je Rev. Lavrič pisal pismo na urednika, res pa je, da ga je pisal M. V. Kondu, ki pa je izročil dotično pismo potem uredniku.

Clevelandski Pavlihar nas kliče za lopove, zato ker ne verujemo kar je Lavrič pisal. No vemo, da farški nečistniki in njihovi kimovci nas imajo za lopove, kot imamo mi njih s to razliko, da oni so lopovi v pravem pomenu besede, med tem ko oni nas tako imenujejo samo iz sovraštva. Slovesno pa še enkrat zatrdimo da Lavričava beseda pri nas toliko velja kot pasje lajanje. In zakaj? Zato ker duhoven, kateri je bil v starem kraju na tiralnici zaradi svinjarij, nima pri nas nobenega ugleda in njegovo častno ali nečastno besedo číslamo manj kot počen groš.

Vsemu svetu pa prepustimo sodbo v sledečem: Kedo je večji nemoralnež, oni katerega oblasti preganjajo zaradi nečistosti in storjenih svinjarij, ali oni, ki razkrinka svinjarja in ga postavi svetu pred oči, da se ve pred njim varovati?

Mi ne bi imeli niti najmanj proti slovenski duhovščini, ako bi se ista držala svojih predpisov in bila dober vzgled narodu, če pa vidimo kako oskrunja eden ali drugi duhovnik naš narod, če vidimo, da mora narod trpeti vsled navala in pritiska od strani duhovna, tedaj ga udarimo, tako dolgo pa dokler se drži svoje meje ga pa pustimo na miru.

6. Lopova, žalostnega spomina New Yorku in potem v R. Spring sedaj skrbi, odkod smo dobili izviren naslov, na katerega so prišle knjige. Kaj ne to je uganjka, katero je treba rešiti in zato pozivlja Rev. Smoleya na odgovor ter kliče vso ostalo duhovščino na pomoč.

Nam se zdi, da prestavljač kolomanovega žegna si ne bi rabil možganov napenjati, da reši to uganjko. Svetujemo mu, da se zaleti v svoj duševni proizvod, tam bo menda našel sledeče:

Kako se izve kaka skrivnost? Za to se je treba dobro pripraviti. Najprej mora dotičnik, ki hoče zvedeti za skrivnost, iti k spovedi. Spovednik pa mora biti čist kot jagne, ker drugače ne pomaga. Ko se vrne domov od spovedi naj stori sledeče: Kupi en funt fernumfta, 5 unč ptičjega mleka, 1 unčo radija, vlovi naj netopirja in mu izdere oči. Vse to naj kuha eno uro v glinasti posodi in dobro zmeša. Predno gre spat naj se priporoči sv. Kolomanu in napravi znamenje Zodiaka, ono mešanico pa si naj dene pod glavo, po trebuhu pa se naj namaže s hudičevim oljem. V sanjah mu bo potem razodeta skrivnost.

7. Kak vihrač je oni clevelandski "jack ass" kaže to, ko pravi, da nam za enkrat prizanaša. To smo srečni. Gospod nam je odpustil. Mi pa njemu ne in zato smo mu posvetili te vrstice, da bomo videli kako nam bo zagodel. Gospoda le ven na korajžo in če se hočete pa se tudi na sodišču glede Lavričeve afere udarimo, bodemo videli kedo bo triumfiral, rečemo pa že v naprej, da mi ne bomo poznali nobene milosti in ne bomo prizanašali, takrat se bo vsaj pokazalo kedo je lopov, kedo nemoralnež, kedo svinjar, kedo lažnik, kedo tat časti in kedo je obrekovalec.

Druge poti vam tako ne preostaja, kot da se očistite madežev, katere smo vam in Lavriču v obraz vrgli, na sodišču.

Mi še enkrat pribijemo javno sledeče:

1. Rev. Lavrič, bi moral skrbeti, da so naročniki na Mohorske knjige, iste ob pravem času dobili. Tega ni storil.

2. Zginil je kot kafra iz Indianapolisa in tam pustil vse v neredu.

3. Avstrijske oblasti so ga potom policijske tiralnice iskale zaradi nečistosti, akta nemoralnosti.

4. In vse ono kar smo prej o Lavriču in o vas, kot zagovorniku nemoralneža priobčili.

Sedaj pa tožite! Dokler se pravnim potom ne očistite, ste vmazani pred javnostjo. Razumite pa, da mi smo s tem stvar v listu zaključili, pričakujoč, da ste se konečno srečali s pametjo ter priznajte, da ste zgoreli. Bodite mož in ne šlapa! To vam dovolj pove!

Naše čitatelje pa prosimo, da nam oproste, da smo morali odgovarjati na napade od strani Lavriča in Cl. A. in tako jemati prostor, ki je posvečen delavstvu. Upajmo, da v prihodnje se kaj takega več ne pripeti in ker imamo za vse kar smo o Lavriču pisali dokaze, smo jih poklicali, da se operejo na sodišču, ker nikakor ne želimo, da bi se tratil prostor in čas za tako malovredne Avstrijske kriminalne begunce.

Zakaj trpeti bolečine, ko iste lahko takoj odženete s

"KAPSOL"

čudovitim mazilom za vse bolečine kot revmatizem, nevralgijo, glavobol, trganje v krizu. Isto tudi odstrani otekline in prežene otrplost.

Navodilo: Pomažite malo Kapsola na prizadeti del dvakrat na dan. **Cena 50c., po pošti 55c.** Denar lahko pošljete v znamkah.

J. C. HERMANEK
LEKARNAR
1800 So. Center Ave., Chicago, Ill.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz koreninic, nabiranja različnih rož in vsih nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojce na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40.000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljala se bode stara pesem. Kar se danes nudi za $16 aker, predno mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10,000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od $50—100 v pridelku pavole, $30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen druzih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je $16.00 aker, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. **$6.00 na aker takoj in ostanek na 6% obresti poljubno.**
F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.

Kupite svojo pomladansko obleko pri

Schwitzner
CLOTHING CO.

1828-1830 Blue Island Avenue.
Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega perila.
Izdelovanje oblek naša posebnost.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.
toči PERU PIVO.
PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.
Podpirajte krajevno obrt!

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

ATLAS BREWING CO.
sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.
LAGER | MAGNET | GRANAT
Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.
Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

DELAVCI! Bodite povsod širitelji, edinega slovenskega delavskega lista "Glas Svobode", ki se za vas bori pri vsaki priliki. Borite se zanj tudi vi!

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov. **21. nov. 1909**

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

SPREJETI NOVI ČLANI.

Društvo št. 1. Darragh, Pa.: A. Belec c. št. 81.
Društvo št. 2. Adamsburg, Pa.: M. Golobič, 82.
Društvo št. 3. Claridge, Pa.: J. Jaklič, 64; M. Pavlin, 76; S. Zatizala, 77; F. Lapajne, 78; P. Vučelič, 79; V. Vučelič, 80; M. Rebic, 83; M. Alič, 84.
Društvo št. 4. Waukegan, Ill.: J. Jašaveč, 85.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Dr. št. 1 v Darragh, Pa.: Preds. Fr. Brunet, Box 54, Darragh, Pa. Taj. Fr. Copi, Box 23, Madison, Pa.; Blag. Fr. Dermota, Box 36, Darragh, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu, v Keyston dvorani.

Dr. št. 2 v Adamsburg, Pa.: Preds. St. Flere, Box 122; Taj. Alois Flere, Box 122; Blag. J. Simončič, Box 88; vsi v Adamsburg, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 3 v Claridge, Pa.: Pred. Henrik Lamut, Box 233; Tajnik John Batich, Box 487; Blag. Lovrenc Arhar, Box 451; vsi v Claridge, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 4 v Waukegan, Ill.: Preds. A. Celarec, 706 Market st.; Taj. Iv. Gantar, 706 Market st.; Blag. Jos. Cankar, 620 Market st. — Seja 3. nedeljo v mesecu na 706 Market st.

Ako kateri zapazi pomote v uradnih poročilih, to je pri imenu, naslovu in številkah naj to takoj naznani glav. tajniku, da se ista popravi.

OBVESTILO.

Cenjenim društvom tem potom naznanjam, da je brat J. Klaužar, blagajnik, dne 5. marca položil $500.00 poroštva. V tej zadevi je glavni odbor sklenil, da mora blagajnik, ko hitro glavnica blagajne presega poroštvo, položiti večje poroštvo, kar se je zavezal tudi storiti. Ves denar, ki ga blagajnik prejme naloži vsak mesec na banko, na rokah ima samo $50.00, da lahko za slučaj kake bolezni neovirano izplačuje.

Cenjenim bratom in društvam poročam, da bode glede charterja že v prihodnjem mesecu vse gotovo in ko hitro istega prejmemo, bodemo poskrbeli, da iste tudi podružnice dobe.

Rojaki širom Amerike so se začeli zelo zanimati za našo družbo in prejel sem več pisem, da jim naj pošljem navodila in drugo, kar sem tudi storil, nadejaje se, da mi v kratkem sporočijo kaj in kako so sklenili. Zanimanje za družbo je veliko, ker ista res stoji za dobrobit članov in njih družin oziroma sorodnikov in je do sedaj dobro napredovala.

Rojaki ne vstrašite se ustanavljati društva in jih priklopiti k S. D. P. i. P. D., saj vam vendar ne škodi, ako ste člani večih Jednot in se na ta način zavarujete za slučaj bolezni in nezgode.

C. brate tajnike društev, uradnike in člane S. D. P. i. P. Društev bi rad opozoril, da vse dopisovanje in poročila se naj pošiljajo na spodaj podpisanega, denar, asesment in druge vrednostne pošiljatve pa na blagajnika Josipa Klaužar, Box 88, Adamsburg, Pa.

Z bratskim pozdravom
F. Plazotta, glavni tajnik.

Rojaki ne pozabite plesne veselice društva št. 1 S. S. P. Z., ki se vrši v soboto večer v Stastneyevi dvorani. Pridite vsi!

MODERNI TALENT

najnovejše iznajdbe je nekega ameriškega kapitalista, koji je skušal svoje najuplivnejše uradnike s tem, da je enemu izročil pet, drugemu dva in tretjemu najnižjemu en tisoč dolarjev v oskrbo rekoč: "Imeti hočem račun ob povratku." Na to se je podal za pet let po svetu.

Ob njegovem povratku, predloži mu prvi, ki je prejel pet tisoč dolarjev račun, rekoč, da je šel v trgovino, delal pridno kot čebela, si vračunal dobro plačo ter ž njimi pridobil pet drugih tisoč za svojega gospodarja, ki mu je nato odgovoril: "Dobro za te! Tvoje ravnanje se mi dopade!"

Na to pride na vrsto drugi, ki je prejel dva tisoč dolarjev, pripovedujoč, kako je riskiral celo svoto na bondih v Wall ulici v New Yorku, kako se je pehal in trudil, vendar pa prilezel na zadne srečno skoz z drugimi dva tisoč dolarji dobička za svojega gospodarja. Na kar mu reče gospodar. "Priden dečko! Toda ne stori več tega!"

Sedaj pride na vrsto tretji, ki je prejel en tisoč dolarjev in reče: "Kupil sem zemljišče za novo stavbo v predmestju in nisem še do danes ničesar iz njega dobil, ker ga nisem rabil, pa tudi drugim ga nisem pustil rabiti."

"Sveta nebesa!" zaupije gospodar, "potemtakem sem ob interes in davek. Kakor se vidi, si ti prve vrste cepec!"

Na to reče cepec: "Pojdi in prepričaj se."

In pokazal mu je obsežno loto v cvetočem mestu, ki je bila vredna deset tisoč dolarjev in vrednostna cena je z vsakim dnevom rastla.

Gospodar (kapitalist) je bil iznenadjen, pomislil in nato rekel: "Oprosti! V tebi je gotovo dober material. Vedi pa, da oni ki ima se mu bo dalo, a oni ki nič nima se mu bo še ono malo vzelo kar ima."

Prva dva sta torej še v nadalje ostala v njegovi službi kot zaupliva uradnika, a ta, ki je bil do tlej najnižji ter najmanj prejel pa največ pridobil je bil sprejet za solastnika vsega gospodarjevega imetja in se tudi ž njegovo hčerjo poročil. Verbum sap!

PRVI PREPIR.

V zakonskem življenju ni vse med in sladkor in prav nič se ne čudimo, ako slišimo: Pri Urbanovih ali Matičih so se ata in mama pogregala.

Tako je bilo tudi včasih pri naših prvih starših, — pri Adamovih, po domače rečemo — ali da se bolj razume recimo da tudi Adam in Eva sta se včasih sprla radi domačih zadev.

*

"Ko bi prej znala, da bom s teboj imela tako življenje, te ne bi nikoli možila," je ihtela Eva.

"To ti naj vendar ne dela nobene preglavice," pravi Adam, "ker tudi meni ni najbolj pogodu."

"Ali že spet godrnjaš. Prav nič se ti ne smilim."

"O, da, da, dragica. Smiliš se mi. Kar nič ne bodi ljubosumna, ker druge babnice me malo zanimajo pa tudi ti nisem še nikdar očital, da ne znaš kruha tako dobro speči kot moja mati."

"Ali si imel sploh kako priliko za to?" je zavpila Eva nad Adamom.

"To je vse prav," je zatrdil Adam v takem tonu, kot marsikateri mož, ki skuša z malimi besedami dosti povedati, pa nič ne pove; "ampak veš, prav srečnega sem se počutil, dokler se nisem s teboj spoznal."

"Tudi jaz sem bila srečna, dokler se nisem s teboj srečala," je odgovorila; njeno lice pa je obilil krimson, ko je tako nepremišljene besede izustila.

"Ah, beži, beži, osa nadležna," je rekel Adam jezno, "kar ne domišluj si kaj si bila prej, predno sem te ženil."

"Kaj, kaj? Toliko sem še vedno bila vredna kot i ti in boga zahvali, da sem te pobrala, ker druga te ni nobena hotela vzeti."

"Kako to veš, da me ni nobena hotela možiti? Ali si morbit roko na meni držala, ko sem bil še "ledig in frej"?"

Eva je videla, da ga ne more ugnati in zato je samo odgovorila: "Kaj me briga, daj mi mir!"

"Pa ravno brigati te bi moralo in to temveč, ko te nisem ženil ne radi denarja, še manj radi tvoje rodbine ali pa socijalne pozicije."

"Veš ti Adam, tega mi pa ne boš očital, in ko ne bi bilo samo zaradi ene stvari bi šla takoj domov k materi."

"Kar beži! Kar pojdi! Kaj te bo tu držalo?! Jaz prav lahko brez tebe živim, kakor tudi ti brez mene."

"Aha, rad bi, da bi šla izpod te strehe", je skoro jokaje odgovorila.

"Kako pa — le beži," se je smejal Adam.

"Pa nalašč ne grem. Vse na svetu bi dala, ko bi imela kakega brata, da bi te naučil pasjih molitvic."

"He-e, pa pokliči policaja," ji svetuje Adam. Sedaj je Eva spregledala, da je Adam dospel na točko prepira, kjer bi se ji znalo kaj nespametnega pripetiti in zato je zasukala tir besedam.

"Vsekako dragec," pravi ona, ko se je na ustnih, katere so polivale debele solze, pokazal ljubki nasmeh in ko je mavrica veselja zasijala na zalem obrazu," hvali boga, da tvoja tašča ne živi pri tebi."

"O srček-" je vskliknil Adam veselja in jo pritisnil na svoja dvigujoča se prsa. —c

Farovška nestrpnost. V Slivnici pri Celju je umrl vrl naroden mladenič Jakob Kumerc. Bil je pristaš narodne stranke in vnet organizator slovenske napredne mladine. Radi tega mu je župnik odpovedal cerkveni pogreb. Blagi mladenič bo kljub farovški nestrpnosti mirno počival.

V Dalmaciji, deželi popov in menihov, si je rimski klerikalizem z odstavljenjem zadarskega nadškofa Dvornika skuhal kašo, ki jo zdaj komaj piha. Poročali smo že, da ga je rimska kurija odstavila, ker ni hotel opustiti Cirilice, v katerem jeziku je še potem maševal, ko se mu je iz Rima zapovedalo, na kar ga je papež ostavil. Sedaj pa so na nekem shodu v Zadru sprejeli sledečo resolucijo: "Hrvati, zbrani na današnji skupščini, so globoko užaljeni v svojem ponosu zaradi postopanja rimske kurije proti nadškofu Dvorniku. To postopanje smatrajo za žalitev vsega hrvatskega naroda in zahtevajo dostojno zadoščenje, sicer si bodo našli zadoščenja sami v najostrejši agitaciji po vseh hrvatskih ozemljih s parolo: proč od Rima!" — To se godi v deželi, katero prekaša s številom cerkva in samostanov komaj Španija in ki je še pri zadnjih volitvah poslala same klerikalce v državni zbor.

Demonstracija proti stanovskemu sobratu. Opat Murri, ki je bil radi svojih modernih nazorov izobčen iz katoliške cerkve, je obiskal s svojimi prijatelji dom v Pizi (Italija.) Moleči kanoniki so koj, ko so spoznali Murrija, vstali, ugasili sveče in luči in primorali duhovnika, da ni končal maše. Ljudstvo je mislilo, da se je zgodila nesreča. Vse je letelo proti izhodu, pri čemur je bila popolnoma pohojena stara ženica.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Alice	20. April 1910	Oceania	4. May 1910
Laura	27. April 1910	Argentina	18. May 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklynu.

Naša pristanišča so: ☞ Za Avstrijo--TRST, za Ogrsko--REKA

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v **SLOVENSKEM JEZIKU**

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

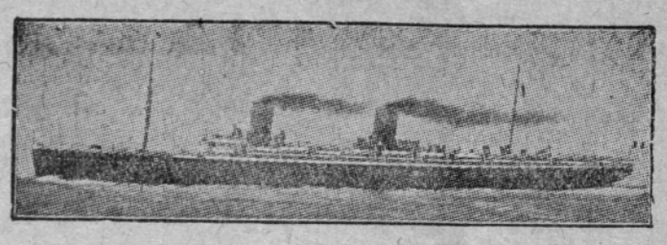

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence	30.000 HP	La Lorraine	22.000 HP
La Savoie	22.000 HP	La Touraine	20.000 HP

Chicago, nov parnik ..... 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Pristanišče 57 North River vznožje 15th St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.
MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.
Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastonj.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE $2,500,000.00
GLAVNICA . $200,000.00
PREBITEK . . $100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. **Imamo tudi hranilne predale.** Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

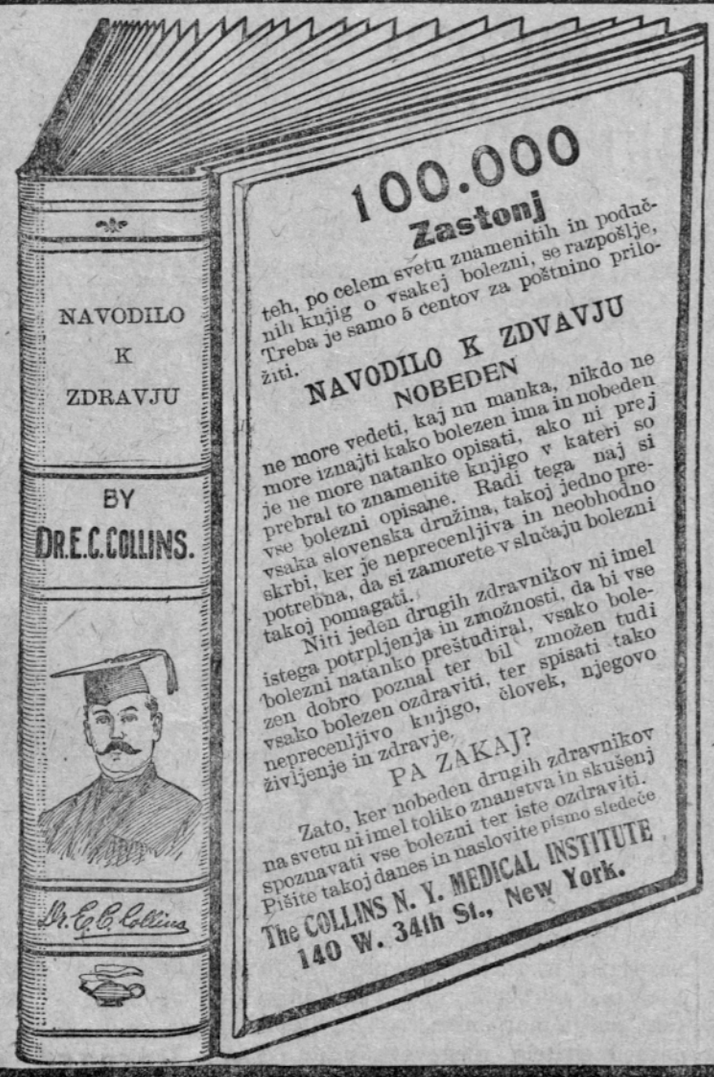

PRIZNANJA TISOĆ IN TISOĆIH

ozdravljenih in hvaležnih bolnikov kateri vam dajejo dokaze zaslug svetovnoznanega in slavnega ravnatelja od

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

kateri se žrtvuje, in je ozdravil že nebrojno število slovenskih bolnikov. Vsaki bolnik, kateri se je zaupno obrnil, na slavnega ravnatelja tega zavoda je bil zadovoljen, zadobil popolno zdravje in srečo, katere se veliko družin, očetje, matere in otroci vecele.

Nima bolezni na svetu, katere bi zdravnikom tega zavoda ne bile poznate in katerih zdravniki tega zavoda ne bi mogli v kratkem čnsu ozdraviti, najsibode možka; ženska ali otročja zastarela ali kronična bolezen. Slavni zdravniki tega zavoda zamorejo povoljne uspehe svojega delovanja, z tisočerimi zahvalnimi pismi **dokazati** v katerih se ozdravljeni bolniki z najprisrčnejimi besedamizahvaljujejo za jim podeljeno pomoč in zdravje.

DRUGI ZDRAVNIKI KATERI OGLASUJEJO IN GOVORE VELIKO O SEBI NE MOREJO DOKAZATI NITI JEDNEGA POVOLJNEGA DOKAZA SVOJEGA DELOVANJA.

Nobeden naj si ne krati življenja, zadovoljnosti in posvetne srečo in trpi v bolezni, temveč naj se takoj obrne na znameniti in svetuznani zdravniški zavod ker našel bode največjo srečo in pridobil zopetno popolno zdravje.

Pridite osebno ali pa pišite na

The Collins N. Y. Medical Institute

140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj.

Uradne ure so: Vsaki dan od 9 ure dopoldan do 1 popoldan in od 2 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih on 9 ure dopoldan do 1 popoldan. Vsaki torek in petek od 7 do 8 ure zvečer.

DOPISI.

Willock, Pa.

Cenjeni: —

Prosim za nekoliko prostora v našem priljubljenim delavskim listu "Glas Svobode".

Predno idem dalje naj omenim, da sem se preselil iz Moon Runa na Willock, Pa., in da sem dobil zopet delo v rovu. Upal sem, da si preinačim svoj položaj, a žalostno, prišel sem iz blata v blato. Škoda je za prostor, toda o našem lepem (?) Willocku ne morem molčati.

Tu se dela po večkrat v tednu po 2 do 4 ure na dan in čudimo se, ako delamo 3 dni zaporedoma v tednu, ker to je že nekaj izvanrednega.

Jaz delam v rovu št. 2 na severni strani. Od kar sem začel delati je preteklo kakih deset tednov in v vsem tem omenjenem času še nisem videl voznika, ki odvaža premog in bi tudi moral pripeljati podpore, da bi nam istih pripeljal. Pa naj potem človek dela v rovu na "pick" in še to med samimi razpoklinami. V enem vhodu delamo po noči štiri možje in kedar pridemo na delo, povprašujemo eden druzega, kje bi se dobila kaka podpora, potem eden odgovori na 16. "entry"', drugi zopet na 20 itd. Po vsem tem hodimo po rovu in iščemo poste, ker radi pač ne bi krali podpore v entrih, kjer delajo po dnevi, imeti pa jih moramo, da si za silo podpremo skalovje. Že večkrat smo bose prosili, da nam priskrbe podpore, toda naše prošnje so zastonj, dasiravno je na površju vse polno lesa in podpor. Delodajalci nam obljubijo, jutri dobite podpore, pa ta jutri nikoli ne pride, mi pa smo v vedno večji smrtni nevarnosti. Ali se je potem še čuditi, ako rečem, da grem na delo s nekakim strahom za življenje. Seveda vprašanja ni, ker človek mora ali delati in riskirati nesrečo ali pa gladu počasi poginiti.

Sedaj pa naj bo konec teh litanij, ker znalo bi se prigoditi, da se sem priklati moon-runski "maček" in me zopet ovadi pri družbi, da sem od hudiča obseden človek, kakor je to storil v Moon Runu, da si je potem vsaki novo došli bos že prvi dan zaznamoval mojo "check" številko, da me je potem skoz in skoz držal na najslabjem mestu, ki ga je imel v rovu. In to je bil tudi vzrok, da sem pustil delo v Moon Runu in sem se podal s trebuhom za kruhom. Rečem le, da vsako dobro in slabo delo se poplača s dobrim in slabim, prej ko eden sluti. Onemu hinavcu v farovžu, pa obljubim, da vse kar je meni storil, bo dobil poplačano z obrestmi.

(Glede konvencije v Indianapolis izpuščamo, ker je že prestaro. — Op. ur.)

Pozdravljam vse zavedne čitatelje našega lista, listu samemu pa želim kar največ mogoče novih naročnikov.

Skrivam se ne in tu je moj podpis: **Josip Seme.**

Red Lodge, Mont.

Cenjeno uredništvo: —

Kaj posebnega nimam za poročati, pa vendar nekaj, kar bo mogoče rojake zanimalo.

Kar se dela tiče je nekako sredno, eni zaslužijo bolje, zopet drugi slabo, a vsi pa morajo težko delati.

V mesecu februarju nismo kaj preveč zaslužili, ker smo po 2 do 3 dni v tednu doma počivali, sedaj se zopet dela po celi teden, toda ne vem, kako dolgo bo pri tem ostalo.

Unijo držimo prav "trdno", tako n. pr. če kdo pri seji stavi predlog za korist delavca, se jih takoj nekaj oglasi, češ, da moramo prej gospoda "Superja" vprašati, če bo on zadovoljen, potem ja, drugače ne. In to pove vse.

Slovencev je tukaj približno 40 in kakor se vidi jih je prav malo število, kateri bi se zanimali za koristno čtivo in za delavsko časopisje. Sicer se ne opazi med njimi fanatično pobožnih ljudi, pač pa da so zelo brezbrižni. Rojaki! Proč s to zaspanostjo. Naročite se vsak na prekoristni delavski list "Glas Svobode" in čitajte ga pazljivo. Če to storite, bo vsak dobil veselje do čitanja in komaj bo čakal, da dobi novo izdajo. In ko si se naročil, spiši sem in tam kak dopis ter ga pošlji na uredništvo Gl. Sv. Mnogo jih je, ki pravijo, kaj bom pisal, saj nič ne vem, da bi pisal. Prijatelj, rojak, sotrpin, čitaj list pazno, premisli kaj čitaš in potem premišljuj svoj bedni stan in glej okoli sebe, pa boš imel dovolj za pisati. Pomisli koliko moraš vsak dan trpeti za druge, ki te zaničujejo in vživajo sad tvojega dela, tebi pa mečejo ostanke. Glej, tvoj delodajalec, kateremu si nagromadil toliko premoženja, da ne ve kam ž njim, ti sploh ne pusti da bi delal naprej. Take in enake okoliščine, ki se vsak dan dogajajo, dajo misliti, ob enem pa dajo dovolj gradiva za pisavo. Nadalje če si žalosten, te tarejo skrbi, tedaj iščeš dobrega prijatelja, da mu potožiš svoje gorje. Ko se potožiš, ti odleže, ker prijatelj te tolaži in s teboj sočustvuje. In tak prijatelj delavstva je naš delavski list "Glas Svobode". Njemu potožimo svoja gorja, on je naš prijatelj, se bori za naše pravo in čuti z nami. Zato pridružimo se mu in držimo se ga!

Somišljeniki zdravstvujte!

I. T.

Pismo iz Girarda, Ill.

Rojak in somišljenik Anton Fisher, iz Girarda, Ill., nam je pred kakem mesecem poslal obsežen dopis, v katerem se huduje nad duhovnim vodjo neke katoliške slovenske Jednote, radi opomina na društvene uradnike, v katerem pravi, da kedor ne opravi velikonočne spovedi, bo suspendiran in celo izključen iz Jednote. Plevel se naj iztrebi in ostane čisto zrnje. Omenjeni rojak piše, da je spal spanje pravičnega sedem let, namreč od tistega časa, ko je stopil nekje v Montani v društvo Sv. Janeza Krstnika št. 14., pa do takrat, ko je čital oni klic za spoved, ki je bil baje skovan v So. Chicagi.

Ta odredba duhovnega vodje in pa dostavek, da plevel, to so oni, ki ne gredo k spovedi, ne ližejo nog duhovščine in so odkriti morajo ven iz Jednote in ostane naj zrnje fanatičnega suženstva, je našega rojaka tako vjezila, da je odločno povedal, da ne gre k spovedi in da raje odstopi iz društva.

Mož je spregledal — on noče biti več orodje rimske duhovščine, se čuti užaljenega, da se vse ono kar je napredno in vzvišeno šikanira in zato je pristopil k S. S. P. Zvezi, kjer se nobenega ne sili, da gre v cerkev, k maši ali spovedi, da mora tako voliti, kakor kolovodje hočejo, temveč se vsakemu članu da **prosta volja** in vse kar se od njega zahteva je, da je dostojen in vzgleden član človeške družbe in pomaga svojim bratom v gmotnih položajih.

Omenjeni rojak izraža svoje ogorčenje, nad tem, da se v dotični katoliški Jednoti gleda bolj za blagostanje blagajne kot pa za občno korist članov, to je bolniško podporo in izobrazbo. On pravi, da v šestih letih se ni ničesar naučil, vsako leto pa je proti svoji volji moral hoditi v cerkev in k spovedi, ker ne bi bil rad pustil in zgubil denarja, katerega je plačal v Jednoto, sedaj pa ko vidi, da je skrajni čas, rajše prostovolno odstopi, kot pa da bi se ga zaradi spovedi moralo iz Jednote metati.

Omenimo naj še, da ravno ta rojak je pomogel ustanoviti slovensko svobodomiselno podporno društvo, ki vrlo napreduje, ter kliče rojake k zavednosti, predno je prepozno ter da ustanavljajo napredna in svobodomiselna društva, pri katerih se ne tira članov iz Zveze, zato ker ne gredo k spovedi, pa jim tudi nič mar ni, ako kateri gre vsak dan 10-krat.

Pristopajte toraj k Slovenski Svobodomiselni Podporni Zvezi!

Superior, Wyo.

Dragi mi Glas Svobode: —

Prosim malo prostora v priljubljenem listu "Glas Svobode", da nekoliko sporočim rojakom kako se nam še godi tu na višavah.

Dolgo časa smo prav lepo in složno živeli, ker nam ni nihče ragajal in sedaj je pa prišel neki črnosuknež, ki nas je začel prav pošteno obirati, ker pa je konečno le uvidel, da ne more do zadnjega centa iz delavca izvleči, je začel na drug način.

Bilo je na dan sv. Jožefa in pripetilo se je, da sta dva rojaka prišla svojemu prijatelju voščiti god, pri čemur se je bolj na glas govorilo, na kar je začel častitljivi godrnjati, češ, da nima miru spati in hišni gospodar mu je moral zato plačati.

Jaz bi temu gospodu svetoval, da naj gre premog kopat in ko bo se od dela utrujen vlegel, se ne bo zmenil makar mu s topovi pod posteljo streljajo, nekar če bi samo govoril ali zakašljal.

Kar se dela tiče gre tukaj še zadosti dobro; delamo vsaki dan in vozov se tudi ne manjka, tako da toliko se že zasluži, da si ga vsak pošten človek lahko kako steklenico privošči.

Koncem dopisa pozdravljam vse rojake širom Amerike, Tebi Gl. Sv. pa želim obilo naročnikov. **A. V.**

Broughton, Pa.

Cenjeni urednik: —

Kot vsacega zvestega naročnika, tako tudi mene veže dolžnost, da ponovim naročnino zopet za eno leto naprej, za kar vam pošiljam svoto $2.00.

Sramujem se pa skoraj omeniti, da dolgujem že za nekatere dneve nazaj, kar pa sedaj lahko vzamete v poštev. Ob enem želim, da bi vsi na naročnini zaostali rojaki storili svojo dolžnost in storili tako kot sem jim dal vzgled, tako da bode list zagotovljen za svoj napredek in da se bo kmalu slišalo: Glas Svobode je postal dnevnik.

Končno pozdravljam vse čitatelje in čitateljice tega lista.

Jacob Dolenc.

(Op. upra. $2.00 prejeli. Naročnina plačana do 28. feb. 1911.)

ZAHVALA.

Primero, Colo.

Cenjeno uredništvo Gl. Sv. —

Danes sem prejel od vašega upravništva check za $35.80, za kar izrekam v imenu sirot iskreno zahvalo vsim darovalcem, kakor tudi Vam uradnikom vrlega lista "Glas Svobode".

M. Krivec.

Za Luegerjevo dedščino, ki je umrl kot Dunajski župan 10. marca se je med krščanskimi socialci razvil čuden boj. Lueger je sam v svoji politični oporoki izrekel, da je edini, ki je sposoben, nastopiti mesto dunajskega župana, dr. Weisskirchner, katerega je rajni župan sam dvignil iz nižin magistratnega uradništva. — Weisskirchner se pa brani z vsemi štirimi. Weisskirchner je danes minister. To pač ne bi moglo zadostovati za njegovo odklanjanje, kajti toliko kolikor navaden minister, je dunajski župan tudi. Vrhutega je ministrstvo od danes do jutri, županstvo je pa vendar nekaj trajnejšega. A Weisskirchner že ve, kaj hoče. — Njegovo stremljenje je višje; postati misli, kadar pade Bienerth, ministrski predsednik in se zanaša na protekcijo prestolnega naslednika nadvojvode Franca Ferdinanda. Kar je bilo dovolj Luegerju, je premalo njegovi kreaturi Weisskirchnerju. Ker pa tudi ministrsko predsedništvo ni večno, bi imel Weisskirchner pozneje postati guverner banke dežel, mesto, ki ne zahteva nobenega dela, a je bogato plačano.

Suhi ljudje.

Nekateri ljudje ostanejo suhi ne glede kaj vse za se storijo. Oni lahko jedo mogoče dosti, s tekom in vse zgleda, kakor da so popolnoma zdravi. Pa vseeno ne morejo odebeliti in pridobiti na teži. Dobri zdravniki pravijo, da tak stan je povzročen od neke bolezni v črevih, ki ni take narave, da bi prisilila ljudi, da bi iskali zdravniške pomoči, pa vseeno jih večkrat skrbi kaj je vzrok njihovega hujšanja. Mi svetujemo rabiti Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino, ki bo reguliralo prebavo, ojačilo živce črev in jih prisililo do naravne aktivnosti. Onim, ki se dobro najedo, in kmalu po jedi počutijo glad in onim, ki nimajo dobrega teka, bo to zdravilo hitro pomagalo. Rabite to vino v slučajih želodečnih bolezni, črev, krvi in živcev. —

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je $2.00 (dva tolarja).

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna $10.oo vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadavo denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico,** katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da ozdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, ktero bi moral znati vsaki človek. Zapominite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POŠLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta ..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v onih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dobimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovij in vsled ni popolno na nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celo zdravi ljudje najbi sem in tja pili kupico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstaršega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 346. Tisoče priporočil najuplivnejših oseb potrjuje zdravniško vriednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski **brinjavec,** importiran in čizdelek.

ITALIJU
I
ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj

CUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD

Slovensko-Americanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko Gibraltara, Genove, Napolisa i Trieste

Novo Moderni utvrdjeni Šifovi

CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - - 10,400 TONS

x Jedne Close Cabina $60 (dolara) do Naplesa $65.00 (dolara) do Triesta i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
Ili kod svakog obližujeg agenta.

Izgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusneji, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrobščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

EDINA VINARNA

kitoči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj Vam pripeljemo isto na dom — **brezplačno!**

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave. TELEFON Canal 842

Svobodomisleci! Naročajte, priporočajte in razširjajte naš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega poštenega prizadevanja!

AKO pošiljaš

denarje v staro domovino,

obrni se na zanesljivo tvrdko, ktera ti **hitro** in **pošteno** postreže

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St., NEW YORK.

AKO potuješ v staro domovino, **kupi**

parobrodni listek pri

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St., NEW YORK.

AKO želiš svojega sorodnika, ženo ali kakega drugega iz starega kraja **vzeti** v to deželo, kupi

parobrodni in železniški listek pri

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St., NEW YORK.

AKO želiš svoje trdo prislužene novce **sigurno in obrestonosno naložiti v kako hranilnico z dobrimi obrestmi, od dne vloge do dne dviga, obrni se na**

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St., NEW YORK.

AKO pa poslušaš ljudi, ki drugače svetujejo in naletiš slabo, pa ni krivda

Frank Sakser Co.

"Zdravje se mi je tako zboljšalo, odkar sem začel uživati Severov Kričistilec, da tega zdravila ne morem dovolj priporočati."
V. Cervenak, Springfield, Ill.

SEVEROV KRIČISTILEC

NA PRODAJ V LEKARNAH POVSOD.

PIŠITE PO NAŠO KNJIŽICO "KRVNE BOLEZNI"

Najizdatnejše spomladansko zdravilo izmed vseh za popolno očistitev krvi, zboljšavo splošnega zdravila in in popolno obnovo celega ustroja.

CENA $1.00.

Zanesljiv zdravniški svet zastonj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ALI SE BRIJETE DOMA? Tukaj vam ponujamo britev za $2.00, katera je kos svojemu namenu, in ki navadno prodaja za $4.00 in više. Ta ponudba, kakor pričakujemo bo prinesla stotine novih odjemalcev našeh britev na katerih se čita ime: Jos. Kral in katerih se je prodalo že tisoče v 33 letih, t. j. od l. 1876 Mi samo poskušali dobiti boljše britve pa prišli smo do prepričanja, da ravno te naše britve imajo najboljše lastnosti. Vse naše britve so popolno jamčene in jih z veseljem zamenjamo v vsakem event slučaju. Še celo brivci ne morejo reči sodbe o britvi dokler je ne poskušajo, toda mi damo garancijo z vsako britvijo v ceni od $2.00 ali več. CENA $2.00. Pošiljatve izven mesta se sprejmejo. Brusimo britve za 25c od komada. Delo jamčeno. Za naročnine izvan Chicago pošljite še 5c posebej za poštnino.

ZALOGA POHIŠTVA. Tel. Canal 728

Ustanovljeno leta 1875.

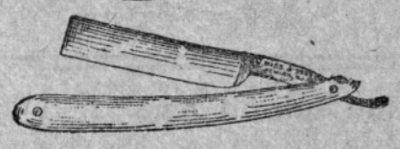

JOS. KRAL

417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

Boj je priroden pojav. In boj je potreben, kajti brez njega ni napredka. Nikakor pa ni resnično, da bi moral biti boj med ljudmi tako divjaško surov kakor med kačo in tičem, med lisico in kokošjo. Beseda o človečnosti bo šele tedaj opravičena, kadar bo v boju med ljudmi duševna moč popolnoma nadomestila brutalno silo.

Rojake opozarjamo, da ne gredo v South Dakoto za delom. Tam je štrajk. Ne verujte kar pišejo Hearstovi dnevniki, farško in skabsko slovensko časopisje. — Stran od South Dakote!!

RAZNO IN DRUGO

V poročni noči ubita. V Mileh v Bosni je padla trhljena streha na 22 letnega Štefana Lukiča in na njegovo 18 letno ženo, s katero se je isti dan poročil, in je oba ubila.

Kobilice na Krasu so že preplavile travnike. Majhne so še in ne razvite, nahajajo se v velikih množinah. Če ne bo pravočasno pomoči, uničijo tudi ves drugi pridelek.

Vodovode za Kras in Suho Krajino je ministrstvo na zadnji seji dovolilo. Odobrilo je 3 načrte kranjskega deželnega odbora. S tremi centralnimi vododobavnimi napravami se bo preskrbel z vodo notranjski Kras, Suha Krajina in prizadeti kraji ribniške in kočevske doline. Vlada bo prispevala 50% k stroškom tega dela; skupni stroški bodo znašali na štiri milijone kron.

Bivši turški sultan Abdul Hamid je telesno baje čisto zdrav, trpi pa vedno, ker misli, da ga sovražniki zasledujejo. Boji se celo svojih otrok, trepeta pred brodovjem, ker misli, da ga bodo zaprli na kaki ladji, jo preluknjali in vse skupaj pogreznili. Stari razbojnik misli, da je nova vlada tudi tako krvoločna kakor on.

Svoboda v Bosni. "Musavat", glasilo bosanskih mohamedancev, je meseca oktobra priobčil članek, v katerem se je obsojalo meščane v Stolcu, ker so praznovali obletnico proglasitve aneksije. Radi tega je državno pravdništvo tožilo odgovornega urednika Alija Raljeviča in dvignilo proti njemu obtožbo radi motenja javnega miru in reda. Na to tožbo je bila te dni obravnava pred deželnim sodiščem v Sarajevu, in sodišče je obsodilo urednika Alija Raljeviča v tri in pol mesečno ječo. Pa pravijo, da je z uvedbo ustave napočila tudi tiskovna svoboda v Bosni! Ironija!

Konec antimilitarističnega procesa v Pragi. Najvišji kasacijski sodni dvor je razsodbo deželnega sodišča v Pragi popolnoma ovrgel in obsodil večino v Pragi oproščenih, v Pragi obsojenim pa znatno zvišal kazni, in sicer nekaterim od par mesecev celo na dve leti. Izmed vseh 46 obtoženih je kasacijski dvor oprostil samo dva, pri vseh ostalih 44 je deloma obsodbo potrdil in kazni zvišal, deloma jih nanovo obsodil.

18. marca so priredili socialni demokrati v Zagrebu shod, ki se ga je udeležilo razmeroma mnogo občinstva. Na shodu so govorili saborski poslanci Supilo, Korač in Radič. Govori se tudi, da bo Supilo prestopil v socialno demokratsko stranko.

Novo skladišče premoga, so odkrili v Novem selu na Hrvaškem. Našel ga je bivši učitelj Ivanetič z inženirjem Koželjem.

Narodna zavednost. V Budjejovicah se je doigrala ta-le afera: Iz Tridenta in Levika na Tirolskem se je vrnil pehotni polk št. 88. V nemških rokah se nahajajoča mestna občina je darovala vojakom več hektolitrov piva iz tamkajšnje nemške pivovarne. Pri polku se nahajajoči Nemci so seveda to pivo radi pili, Čehi pa so pivo odklonili ter so ga raje izlili v kanal, češ, da nemških darov ne sprejemajo in tudi ne pijejo nemškega piva. Vojaška oblast je radi tega uvedla preiskavo proti češkim vojakom.

Polovična voznina za delavce. Državna zveza javnih posredovalnic za delo v Avstriji je dosegla lep uspeh za one delavce, katerim je dobila in preskrbela delo v kakem vnanjem kraju. Železniško ministrstvo je namreč izdalo naredbo, vsled katere imajo delavci, katerim se je preskrbelo v kakem drugem kraju, pravico do polovične voznine.

Usodna šala. V Pragi je medicinec Maks Robiček za šalo nastavil v kuhinji pred svojo gospodinjo dekli revolver na prsi. Mislil je, da ni patrone v njem. Naenkrat je počil strel in dekla se je zgrudila mrtva na tla. Dijak je tekel v sosedno sobo in je ustrelil tudi samega sebe.

Poljska republika "Missoes" v južni Ameriki, katere glavno mesto je Porto Victoria da Uniao, se razprostira od reke Iguas v Braziliji do argentinske meje. Prebivalcev šteje okrog 40,000, torej približno toliko, kakor Ljubljana. V novi državici je 35.000 Poljakov in Rusinov. Od teh jih živi okrog 15.000 v najbogatejši naselbini Lucena.

Smrt čudaka. Samotno je živel 81 let stari dr. Adolf Lenz v svojem stanovanju na Dunaju. Dvanajst let ni občeval z nobenim. Soseda mu je postavljala hrano na okno. Ker ni sprejel te dneve hrane, so ulomili v stanovanje, kjer je vse smrdelo po trhnobi. Vse je bilo preprejeno s pajčevino in debel prah je pokrival pohištvo. V postelji je pa ležal sredi mrčesa dr. Lenz mrtev.

Očeta umoril. V Belovaru na Hrvaškem so pregovorile hčere kmeta Dijakoviča svojega brata, naj umori očeta, da si razdele potem vsi trije denar, katerega hrani oče. Sin je res očetu prerezal vrat. Vsi trije so že pod ključem.

Car in politikujoča duhovščina. Rusko dvorno ministrstvo je te dni obvestilo sveto sinodo, da želi car, da mu visoka duhovščina pri raznih slavnostnih pozdravih več ne omenja politike. Ruska duhovščina je namreč še vedno skrajno reakcijonarna. V svojih pozdravnih govorih je vedno napeljavala vodo na svoj reakcijonarni duhovniški mlin. Car je bil že sit duhovniških politikov, zato jim je s svojo željo, ki je seveda ukaz, zamašil usta!

Profesor Wahrmund namerava bodoči poletni tečaj predavati na nemški univerzi v Pragi cerkveno pravo.

Klerilna učenost. V Štefanji vasi pri Ljubljani so našli okostja. Klerikalni učenjak dr. Mantuani, kustos v deželnem muzeju, je rekel v svoji strokovnjaški sodbi, da so to od Turkov odrezane glave. V resnici pa so to le — okostja želv. Torej želv ne razločuje od človeških glav. Ta je pravi učenjak! Revežu se sedaj vsi smejejo.

Iz vojašnice 17. pehotnega polka v Ljubljani. O neotesanem postopanju nadporočnika Fauenfelda smo že opetovano imeli priliko poročati. Te dni možu zopet ni dala žilca miru. Ko je prišel vizitirat v vojašnico, je kričal: "Immer die gleichen Falotten und Lumpen." Eden izmed rezervistov se je ojunačil ter ga zavrnil: "Jaz nisem noben falot, marveč pošten človek, ki še v svojem življenju nisem bil nikoli kaznovan. Če sem 7 let težko služil svoj kruh v Ameriki, da sem se prezivel, in za to nisem pravočasno opravil orožnih vaj, vendar še zaradi tega nisem ne "falot", ne "lump". In kaj je na to rekel olikani Frauenfeld? Zakričal je: "Schweigen Sie, schäbiger Reservist." — Ali ni pri polku nikogar, ki bi Frauenfeldu dopovedal, da so vojaki — državljani, ne pa njegovi psi?

V temi . . . Pred trgovskim sodiščem v Berolinu se je obravnavalo te dni o neki precej pikantni zadevi. Kot tožnica je nastopila komaj 16letna kontoristinja proti svojemu šefu, lastniku umetne tiskarne. Zahtevala je 120 mark odškodnine, ker jo je njen šef s svojim nespodobnim vedenjem prisilil, da je takoj izstopila iz službe. Stvar je bila sledeča: Šef in njegova kontoristinja sta bila zvečer sama v pisarni. Naenkrat je plinova luč ugasnila, in šef je hotel pritisniti na sveže lice svoje kontoristke gorak poljub. Temu nasproti pa šef trdi, da je luč ugasnila uslužbenka sama radi neprevidnosti. Da bi se še neizkušenemu dekletu ne zgodila pri stroju kaka nesreča, jo je res v temi prijel za roko. Hotel jo je le obvarovati nesreče, zdaj pa žanje za to tako nehvaležnost. Predsednik je vprašal tožnico, kako je mogla v temi videti, da jo hoče šef poljubiti. "Ampak gospod sodnik," se je odrezalo dekle, "ni treba, da se vidi, saj to se vendar čuti!" Tožnica in toženec sta se slednjič pobotala za 60 mark. Po poravnavi je predsednik svetoval tožencu sledeče: "V bodoče deklet v temi nikar ne prijemajte. Pustite, naj se rajše pobijejo!"

Živinski trgovec v smrtni nevarnosti. Nedavno je prišel živinski trgovec Weiser iz Zwötzena v Gdansko, da nakupi prihodnji dan v okolici živine za klavnico. Mož je nameraval prenočiti v gostilni, v katero je zahajal že deset let, kadar je bil po kupčijskih opravkih v Gdanskem. Pri sebi je imel nad 30.000 mark denarja. Zvečer je šel v odkazano mu sobo. Ker je hotel napisati še nekaj pisem, je prižgal luč, še tlečo užigalico pa je vrgel blizu postelje. V tem trenotku je trgovec opazil roko, ki se je izpod postelje iztegnila po tleči užigalici. Oblil ga je mrtvaški pot, lasje so se mu zježili, vendar zavesti ni izgubil. Pazno motreč posteljo, je šel proti vratom, jih naglo odprl ter skočil na hodnik. Nato je sobo zaklenil ter je šel v gostilno, kjer je gostom povedal, kaj je opazil. Nato se je z vsemi gosti podal v svojo sobo. Ko so pogledali pod posteljo, so zapazili človeka, ki je imel pri sebi mesarsko sekiro, revolver in dolg nož. Bil je gostilničarjev sin. Z največjo silo so ga izvlekli izpod postelje ter ga izročili policiji. Še v isti noči so zaprli tudi njegovega očeta, ker je na sumu, da je sam pregovoril svojega sina, naj ubije bogatega gosta. Na vrtu sta že pred dnevi izkopala jamo, v katero sta nameravala vreči umorjenega trgovca.

Konec klerikalne vlade v Belgiji. Po smrti kralja Leopolda, ki je v lastnem interesu na vse mogoče načine ščitil klerikalce, so se vzdignili klerikalci, na čelu jim mechelnski nadškof, proti novemu kralju Albertu, kateri slovi kot napreden mož, podtikali so mu celo, da je socijalist. Jasno pa je, da je z Albertovim nastopom odklenkalo klerikalcem, dasi so kazali že tudi drugi znaki, da se klerikalci v Belgiji ne bi tudi brez tega dolgo držali. Zadnja desetletja se je pri vsakih volitvah klerikalna moč zmanjšala. Treba je osvojiti samo še 5 mandatov in klerikalci so v manjšini. Liberalna in socijalna opozicija se zbog tega že pripravlja za vlado. Sestavila je program z zahtevami, ki bi naj bile obema strankama skupne. Med njimi je tudi šolska reforma in splošna volilna pravica. Socijalisti hočejo prevzeti tudi nekoliko portfeljev.

Zemljiška odveza v Bosni. Nedeljska "Wien. Ztg." je prinesla cesarjevo pismo na skupnega fin. ministra barona Buriana, v katerem pismu vladar bosanski vladi naroča, naj izdela in predloži bos. saboru načrt postave, ki omogoča in določi fakultativno zemljiško odvezo bos.-herc. kmetov s pomočjo deželnih sredstev. Tako torej pride stvar vendar v pravi tir. Poravnana je napaka, ki jo je svoj čas storila vlada, ko je podelila znane privilegije madžarski agrarni banki. Dana je pa obenem bos. saboru prva in najvažnejša naloga, ki jo ima rešiti. V Sarajevu se pri deželni vladi ustanovi poseben urad, ki bo vodil zemljiško odvezo in skrbel za potrebna denarna sredstva.

Pesnik Anton Medved. 12. marca ponoči je umrl na Turjaku župnik Anton Medved, pesnik po božji volji, kakršnih je le malo rodila slovenska mati. Pokojnik je bil eden tistih redkih duhovnikov, ki je bil res apostol prave krščanske ljubezni. On ni poznal sovraštva in zlobe, z enako ljubeznijo je objemal vse, ne oziraje se na njihovo politično mišljenje. Ker ni bil mož boja in sovraštva, marveč oznanjevalec medsebojne znosljivosti in bratske ljubezni, zato je moral pretrpeti tudi mnogo zlega. Preganjali so ga njegovi stanovski tovariši, njim na čelu škof sam. — Njegova mehka duša je silno trpela vsled tega; bridko je čutil krivico, ki se mu je godila, a bil je mož, zato je trpel vdano in molčal. A končno je trpljenje upognilo tudi njega. Slabotno njegovo telo ni moglo premagovati silnih duševnih bolesti. Bolezen ga je priklenila na postelj in na to ga je poljubil smrtni angel... Nad njegovo krsto je zaplakala vsa Slovenija, saj ji je umrl sin, ki ji je posvetil vse življenje in ki jo je ljubil tako plamteče. — Mrtvo pesnikovo truplo so 14. marca prepeljali v njegovo rodno mesto Kamnik. Ko se je mrtvaški voz pomikal skozi Ljubljano, so velikemu pokojniku izkazali v velikemu številu napredni Ljubljančani zadnjo čast. Napredni pevski društvi "Slavec" in "Ljubljanski Zvon" sta ob njegovi krsti zapeli v srce segajoči žalostinki. Klerikalcev ni bilo blizu. — Tam so pesnikov pepel položili v mater zemljo v Kamniku ob mnogobrojni udeležbi občinstva. Tam na Žalah, v domači grudi, sedaj sniva pevec Anton Medved nevzdramni sen in na njegov prerani grob bodo še pozni slovenski rodovi romali in se klajali v spoštovanju spominu velikemu pevcu in trpinu gospodu Antonu Medvedu.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjete	$1.80
Jakob Ruda	—.60
Za narodov blagor	$1.00
Knjiga za lahkomiselne ljudi	$1.25
Kralj na Betajnovi	$1.00
Hiša Marije Pomočnice	$1.00
Gospa Judit	$1.00
Nina	$1.00
Krpanova kobila	$2.00
Hlapec Jernej	—.75
Zgodbe	$1.00
Za križen	$1.50
Ob zori	$1.50

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	$1.25
Agitator, II. snopič	$1.25
Na žerinjah, III. snopič	$1.25
Lutrski ljudje, IV. snopič	$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	$2.50
Berite novice, IX. snopič	$1.75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	$1.00
" " " II. "	$1.00
" " " III. "	$1.00
" " " IV. "	—.80
" " " V. "	$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	—.60
II. "	—.60
III. "	—.60
IV. "	—.60
V. "	—.60
VI. "	—.60
VII. "	—.60
VIII. "	—.60
IX. "	—.60
X. "	—.60
XI. "	—.60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	$5.00
Mali vitez v 3 delih	$3.50
Potop I. in II. zvezek	$3.20
Križarji v 4 delih	$2.60
Za kruhom	—.15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	$2.50
Brez dogme	$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	—.60
Jagode	—.60
Lešniki	—.60
Zimski večeri	—.60

Knezova knjižica:

I. zvezek	—.40
II. "	—.40
VII. "	—.50
IX. "	—.40
X. "	—.40
XI. "	—.40
XII. "	—.40
XV. "	—.75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	$1.35
II. "	$1.35
III. "	$1.35
IV. "	$1.35
V. "	$1.35

Tolstojevi spisi:

Rodbinska sreča	—.40
Ana Karanjna	$3.20
Kazaki	—.80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	—.60
IV. "	—.60
V. "	—.60
VI. "	—.60
VII. "	—.60
VIII. "	—.60
IX. "	—.60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	—.50
14. "	—.30
15. "	—.60
16. "	—.75
17. "	—.40
20. "	—.75

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	—.40
II. "	$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Opatov praporščak	—.35
Momenti	$1.50
Spomini	$1.00
Iz naših krajev	$1.25
Obsojenci	$1.25
Igračke	$1.00
Tilho in drugi	$1.00
Reformacija	—.50
Spolne bolezni	—.25
Dodbra gospodinja	$1.50
Primož Trubar	50c
Dobra kuharica	$3.00
Medvedji lov	—.50
Kapitan Žar	—.60
Na divjem zapadu	—.60
Džungl	$1.00
Na rakovo nogo	50c
Srce	$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez. po	—.75
Marica	—.40
Spominski listi	—.25
Burska vojska	—.30
Avstrijski junaki	—.75
Znamenje štirih	—.30
Veliki trgovec	—.60
General Lavdon	—.30
Črni bratje	—.25
Andrej Hofer	—.20
Princ Evgen Savojski	—.25
Viljem baron Tegetthoff	—.30
V tujih službah	—.50
Na bojišču	—.40
Marjetica	—.50
V gorskem zakotju	—.15
Ilijada	—.75
Krištof Kolumb	—.25
Uporniki	—.60
Vojska na daljnem vzhodu	$2.40
Zadnja kmečka vojska	—.80
Odkritje Amerike	$1.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	—.90
Materina Žrtev	—.50
Repoštev	—.20
Babica	—.60
Robinzon	—.60
Pripovesti o Petru velikem	—.80
Pod turškim jarmom	—.20
Štiri povesti	—.20
Izdajavec	—.60
Križem sveta	—.30
Zlatarjevo zlato	$1.00
Miklova Zala	—.40
Zmaj iz Bozne	—.50
Pri stricu	—.40
V delu je rešitev	—.30
Knez črni Jurij	—.20
Nikolaj Zrinjski	—.20
Na krivih potih	—.40
Domači zdravnik	—.60
Navodilo za spisovanje raznih pisem	—.80
Postrežba bolnikom	—.40
Praktični računar	—.40
Pravila dostojnosti	—.20
Slovenski pravnik, vez.	$2.80
Občna zogodovina, skupaj 5 delov	$7.50
Kitajci in Japonci	—.60
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	—.60
Avstralija in nje otoki	—.75
Razporoka	$1.00
Ponižani in razžaljeni	$1.50
Luči	—.75
Ruska moderna	$2.00
Ben hur	$2.25
Iz knjige življenja II. zvez.	$1.50
Vaška kronika	—.85
Stepni kralj Lear	—.60
Straža	$1.25
Islandski ribič	—.60
Z viharja v zavetje	$1.00
Reliefi	$1.00
Slučaji osode	—.75
Beračica	—.20
Mladost	—.40
Božična noč	—.40
Kirdžali	—.80
Pot za razpotjem	$1.50
Novele in črtice	$1.80
Pod spovednim pečatom 2 knjigi	$2.30
Pred nevihto	—.30
Strahovalci dveh kron 2 zvez.	$1.00
Barvaste črepinje	—.30
Mož Simone	$1.00
Malo življenje	—.50
Deteljica	—.30
Oče naš	—.75
Doktor Holman	—.25
Tartariniz Taraskona	60c
Trije mušketirji	$2.50
in Dvajset let pozneje	$3.00
O te ženske	$1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	$2.00
" " " II. "	$2.00
Dama s kamelijami	$1.00
Preko morja	—.40
Korotanske povesti	—.60
Čez trnje do sreče	—.60
V znamenju življenja	—.75
Bolgarija in Srbija	—.75
Utrinki	$1.00
Dolina krvi	$2 10
Tolstoj in njegovo poslanstvo	—.30
Veliki punt	—.80
V naravi	—.60
Zadnji rodbine Benalje	—.75
Iz nižin življenja	—.50
Blagor na vrtu cvetočih	—.75
Dve noveli	—.50
Rdeči smeh	—.75
Mali lord	—.80
Kratka zgodovina	50c
Kako pišejo ženske	$1.50
Navihanci	$1.25
Znanci	$1.00
Jari junaki	$1.25
Ljudska knjižnica 3. zvez.	—.30
Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj	$1.50
Naš dom 8 zvezkov po	—.25
Zločin in kazen skupaj 3 knjige	$5.25
Zarnik I. zvezek	—.50
Solnce in senca	—.15

Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah po en ali dva centa. Poštnina je pri vseh teh cenah že všteta.

IŠČEM

Matija Kmetič, ki je bil pred petimi meseci tukaj na Baltic, Mich. od koder je šel v Butte, Mont. in od tam zopet nekam v Idaho. Kdor ve za njegov naslov, naj ga naznani meni, ker imam zanj posebne važnosti.

K. Stopar,

Baltic, Mich, Box 147

6-15-10.

Družabni razredi v času francoske revolucije

SPISAL K. KAUTSKY.—POSLOVENIL A. H. S.

(Nadaljevanje.)

IV.

Upor priviligiranih.

Konflikt med parlamenti, kot branitelji plemstva, ki je lastovalo urade in celo centralizirano despotično državno upravo se je včasih prelevil v konflikt vseh priviligiranih proti državi, ki je bila tiste čase ena najbolj absolutičnih monarhij. Prepir pa ni bil samo dvornega pomena, kakor kaka dvorna intriga, o kateri ni svet vedel ničesar, pa naj bi bila ista še tako velika ali nesramna, temveč apeliral je celo na člane priviligiranih razredov, ki niso imeli s dvorom nobenega stika in naposled vgnezdil se je tudi med maso.

Najbolj važno vseh gibanj je bilo tako zvano "Fronde" gibanje, o katerem smo pisali v prejšnem poglavju in katero se je vršilo v prvi polovici sedemnajstega stoletja, to je še takrat ko je plemstvo imelo še nekaj samozavesti in moči. Enako ali vsaj podobno gibanje se je zapričelo v zadnjem kvartalu osemnajstega stoletja. Gibanje v letu 1648 se je končalo ugodno za ojačitev absolutizma, gibanje pa, ki se je začelo v letu 1787 se je končalo s dozdevno zmago tretjega razreda, ki je podkurila grmado velike revolucije.

V prvem poglavju tega razmotrivanja smo opozarjali čitatelje na vihravo stališče francoskega kralja, Louisa XVI. Če je on bil klasični zastopnik dvojnate duše absolutne monarhije v osemnajstem stoletju, potem je vsaka duša našla svoj klasični izraz pod njegovo vlado v Turgotu in Calonnu. Turgot, ki je globoko mislil, ob enem pa bil mož velikega značaja, je resnično skušal kot ministr pospeševati ekonomični razvoj dežele s pomočjo države, nadalje deloval je na odstranitev zaprek, ki so mu bili na potu in na ta način skušal vresničiti naredbe, za katere so teoretiki mislili, da so bistvo za ohranitev države in človeške družbe. Kot minister ni dovolil, da bi dvorno plemstvo kar meni nič tebi nič posegalo v državno blagajno, ki je že itak bila na robu bankrota. Odstranil je fronke, domače dolžnosti in guilde in oprostil industrijo nadležnih in k tlom pritiskujočih pravil in regulacij, skušal je doprinesti celo, da bi moralo plemstvo in duhovščina, oziroma cerkev ravno tako plačevati davek kakor tretji razred in nad vse pa postaviti plačila državnih stroškov iz državne blagajne pod kontrolo državnega zbora. Turgotovi zahtevki so bili na vsak način naperjeni proti "svetim pravicam" raznih trotov in zajedalcev in zato se je kraljica prva tem ministrovim nameravanim naredbam zoperstavila. Za seboj je imela armado priviligiranih krvosesov, ki so se tudi dvignili proti njegovi reformi in leta 1776 je moral Turgot podleči. Bil je premagan.

Kralj si bi bil rad umil roke, ne da bi zmočil kože in zato je poklical Calonna na krmilo. To se je zgodilo leta 1783, po sedem letnem skušanju izvijanja iz krampljev neugodne situacije. Slišali smo že, da Calonne je bil mož, ki je znal kraljici blagodejno na dušo pihati, in da ji je bil v vseh ozirih pogodu. Calonne je bil površen, toda pretkan in odprt goljuf, kateremu je bilo malo mar kako je dobil denar samo, da je lahko polnil žepe nikoli sitega plemstva. Ta človek je izdal skoro ves denar, ki je prišel na davkih in colu, ves državni kredit in posojila dvornemu plemstvu ne oziraje se na posledice. Bil je celo tako predrzen, da je na nečuvan način izposloval posojilo za posojilom, samo da je ugibal kraljici in dvornemu plemstvu. V teku treh let, svojega ministrstva je napumpal 650,000,000 lir v državno blagajno, kar je seveda bilo za tedajne čase ogromna svota; ves ta denar pa sta pogoltala kralj in kraljica s svojimi ljubčki. "Ko sem videl, da vsakdo steguje roke po državnem denarju, snel sem tudi jaz klobuk in ga pomolil pred Calonna," je rekel nek princ, ki je poznejša leta popisal besno veselje za časa ministra Calonna. Prišlo je celo tako daleč, da se je dvorno plemstvo v svoji zamaknjenosti buntalo, toda nikdo ni dvignil glasu, in jih posvaril na posledice, ki morajo slediti takovemu početju. Celo kralj, Louis XVI. se je javno izrazil, da je s Calonnom popolnoma zadovoljen. Zakaj vendar ne bi bil, saj je Calonne pričel svojo vlogo kot ministr s tem, da je pomagal kralju plačati dolgove, ki so znašali nič manj kot 230,000,000 lir.*)

Blazno obnašanje in vedenje dvornega plemstva je naravno povspešila padec celega sistema. Po preteku tri letne besne ekonomije je bil Calonne s svojo zvitostjo pri kraju. Letni deficit je narastel na 140 000,000 lir in zdaj je moral tudi Calonne pripoznati, da posojila ne more več nikjer dobiti, da so na robu bankrota in da edino kar še preostaja bi bilo povečati dohodke in zmanjšati izdatke. To slednje pa bi se moglo zgoditi samo na rovaš priviligiranih, ker iz ljudstva se ni dalo več ničesar izprešati.

Ko je Calonne v mesecu februvarju leta 1787 sklical plemenitaše in jih o svoji nameri, kakor tudi o stanju državne blagajne obvestil, dvignili so glas jeze in hudovanja, toda ne zato, ker je Calonne tako nesramno upravljal državne finance, ampak samo zato, ker so uvideli, da je konec nesramne ekonomije in da na noben način ne more več tako naprej iti, kot je šlo do tedaj. Calonne je padel. Pa tudi njegovi nasledniki niso videli druge poti in so morali razpisati davek na imetek priligiranih in takrat so se ti slednji prepričali, da monarhija ni bila več v stanu zagotoviti jim izkoriščanje Francije v taki meri kot do tlej in posledica je bila, da so se uprli proti monarhiji sami. Neverjetno, toda res je — plemstvo, duhovščina, parlamenti, vsi priviligirani, kojih temelj je bil zdaj popolnoma podkopan so se združili, da Francijo in žnjo absolutno monarhijo uničijo. Kedar se en razred zastara, takrat ga pohlep tako naglo oslepi pred padcem, da isti stori vse kar pospeši njegov propad.

Priviligiranci še sanjali niso o veliki spremembi, ki se je zgodila v sorodstvu družabnih sil. Še zmiraj so mislili, da položaji so isti kot so bili v prejšnih časih, ko so klubovali kralju in tretjemu razredu in prišlo je vsled tega, da so hrupoma znova klicali zasedanje States Generale in sicer takega kot je bil v letu 1614. Tisti, ki so bili popolnoma odvisni od kraljeve moči, so sedaj hoteli opirajoč se na lastno moč, ohraniti svoje predpravice, to je sredstva za izkoriščanje. Ravno v momentu, ko bi se morali priviligiranci še tesnejše združiti, so se začeli med seboj kavsati. Ljudstvo pa je to uvidelo in porabilo to ugodno priliko. Revolucijonarni razredi so začeli nastopati v pravem smislu revolucijonarnega duha. Akcija je bila započeta; parlamenti so prenehali s uradovanjem že v mesecu maju 1788, duhovščina se je branila prispevati v državno blagajno, češ, da ne da niti centima dokler se ne skliče Estates General: plemstvo po provincijah je zagrabilo po orožju in splošen nered in upor je nastal v Dauphine, Bretagne, Provence, Flanders in Languedoc.

Pa tudi fakt, da se je tretji razred vedno bolj priklopljeval gibanju in zahteval splošni državni zbor in še odprl oči zaslepljenih priviligirancev, da bi s svojo pogubno akcijo prenehali in začeli resno misliti. Monarhija se je pokazala, da ni v stanu še nadalje biti takorekoč zaloga iz katere bi priviligiranci neovirano jemali denar in ljudsko premoženje in zato so sedaj začeli monarhije sovražiti, ter so se zavezali, da za večno umore njeno moč, ne oziraje se na to, kaj poreče tretji razred. No pa saj jim ni zamere; človek, ki goji smrtno sovraštvo do kake stvari, navadno nima nobenega straha pred isto. Še več, kedo naj bi se bal zabitih oslov, čevljarjev, krojačev in peščice odvetnikov?!

Monarhijska klika ni bila dovolj močna, da bi se mogla braniti proti združenemu napadu vseh razredov in zato je bila proti svoji volji prisiljena spoiniti splošno željo in sklicati državni zbor, ki se je pričel dne 5. maja 1789. Ta dan pa zgodovina zabilježuje kot začetek francoske revolucije. — Vsekako, pa moramo omeniti, da ustaja proti absolutni monarhiji se je kuhala med ljudstvom dolgo pred 5. majem 1789. Ravno razred priviligirancev je oni faktor, ki je ustajo pričel, podnetil in gonil dokler ni sam storil nesrečni konec. Razred priviligirancev je zahteval državni zbor in ko je prišel do zmage, je plen, ki ga je dobil, zapečatil njegovo usodo.

Resnica je, da so se sovražni bratje, plemstvo in monarhija, zopet združili in da so se priviligiranci zopet hlinili okoli kralja in njegovega dvora, ko so videli kako sovražen je čut ljudstva, čut ljudskih zastopnikov. Toda to združenje, to spregledanje je bilo prekasno. — To pot so jo zavozili.

Dalje prihodnjič.

*) Ko je Calonne skušal dobiti prvo posojilo, so subskribcije tako naglo prihajale, da se je vse čudilo in nek višji plemič je rekel: Vedel sem, da Calonne bo rešil državo, toda nisem mogel vrjeti, da bo to tako v kratkem času storil." Pripomniti nam je, da Calonne je z goljufijo in fraudulentnimi obljubami marsikoga pri državnih posojilih prevaril.

V listu "Glas Svobode" oglašajo samo dobre tvrdke, zato vam jih priporočamo.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Če trpite na revmatizmu ki vam povzroča večno bol, poskusite Dr. Richterjev **Pain-Expeller.**

Ozdravel vas bo v kratkem — in če se boste z njim drgnili boleče dele zjutraj in zvečer, vas ozdravi popolnoma. Hranite eno steklenico tega leka vedno v hiši. Zdravilo je dobro za revmatizem, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih in na členkih, zobobol in nevralgijo.

V vseh lekarnah po 25 in 50c. Pazite na sidro na steklenicah.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St.
NEW YORK.

Vašo obleko napravim po meri

in vašem okusu; nikar nekupite obleke, ki je bila narejena za koga dru ega.

CHARLES TYL

THE POPULAR TAYLOR

1945 So. Halsted Str. nasproti 20. ceste, Chicago, Ill.

Na zahtevo pošljem vzorce na vse kraje, samo pišite mi kako barvo, kakovost in ceno želite.

Vsi do enega se vabite na

Zabavno veselico

splesom

katero priredi

S. S. P. Družtvo št. 1

v soboto večer, dne 9. aprila
v Stastney-evi dvorani, na Blue Island Ave. in 20. ulici.

Odbor.

Slavnemu občinstvu

blagohotno naznanjamo, da je naša nova pomladanska razstava oblek za odrasle, mladino in dečke, klobukov, spodnjega perila sedaj popolnoma založena. Pridite pripravljeni in oglejte si najnovejše in najlepše vrste blaga, ki smo jih kedaj imeli

Možke pomladanske obleke **$10 do $25**
Obleke za mladeniče..... **$5 do $15**
Obleke za dečke..... **$2.50 do $10**

THE ATLAS CLOTHING CO.

Blue Island Ave. & 18. cesta.

Jelinek & Mayer lastnika.

Kedar

potrebujete **obleke** ali **obuče,** za se ali vaše **dečke** tedaj pridite k nam. Največja zaloga **moške obleke,** srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago.
Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.